

ОБОБЩЕНИЕ

на постъпили становища от съдилищата относно Системата за изчисляване на натовареността на съдилищата, във връзка с решение по Протокол №2/31.01.2018 г. на КСКНСС и писмо с изх. № ВСС-1335/02.02.2018 г.

В изпълнение на решение на Комисия „Съдебна карта, натовареност и съдебна статистика“ към Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет, по Протокол № 2/31.01.2018 г., относно ефикасността и функционалността на Системата за изчисляване на натовареността на съдилищата (СИНС) до момента са постъпили писмени становища от пет апелативни съдилища: АС-София, АС-Бургас, АС-Пловдив и АС-Велико Търново, Военно-апелативен съд, един военен съд: ВС-Пловдив, девет административни съдилища: АССГ, АдмС-Варна, АдмС-Русе, АдмС-Добрич, АдмС-Кюстендил, АдмС-Смолян, АдмС-Бургас, АдмС-Разград и АдмС-Хасково, седемнадесет окръжни и тридесет и две районни съдилища. Получени са становища от Софийски градски съд и Софийски районен съд. Административния ръководител на АС-Бургас освен нови предложения, предоставя и обобщени становища от съдилищата на Апелативен район - Бургас, изпратени на предходния състав на ВСС.

Съдилищата излагат подробни и обосновани становища относно ефикасността на СИНС, които съдържат както критични, така и положителни оценки, а също така конкретни предложения за усъвършенстване на СИНС, промяна и допълване на Правилата за оценка на натовареността на съдиите (ПОНС)

Съдилищата от района на АС-Бургас, с изключение на АдмС-Бургас, както и АС-София, АС-Велико Търново, АС-Пловдив, АдмС-Варна, ОС-Пловдив, ОС-Перник, ОС-Варна, ОС-Благоевград, ОС-Пазарджик, ОС-Хасково, РС-Карнобат, РС-Пазарджик, РС-Свиленград, РС-Ямбол, РС-Добрич и РС-Левски излагат сериозни резерви към СИНС.

Съдиите от района на АС-Бургас поддържат становището си за неефикасност на СИНС, затова че тя не дава обективна отчетност, която да е надеждна база за вярна статистика и правилни управленски решения. АС-София също застъпва тезата, че настоящата организация СИНС не позволява да бъдат взети информирани и мотивирани решения от СК на ВСС за щатна обезпеченост на съдилищата, съответно – за мотивирани предложения на административните ръководители и решения на общите събрания за разпределение на съдиите по отделения, съобразно материята на делата.

Относно ефикасността на СИНС административното ръководство на

АС-Пловдив изразява становище, че понастоящем тя не може да се приеме за полезна, по-скоро е възможен източник на напрежение между съдиите при преценка относно свършената работа и натовареността. Ето защо следва да бъде преосмислено нейното използване за вземане на управленски решения и такива, свързани с оценка работата на отделните съдии, включително и да се помисли за преустановяване на ползването ѝ.

В ОС-Хасково преобладаващото становище на съдиите е, че системата не разполага и не борави с достатъчно обективни измерители, които да обосноват поставените ѝ оценъчни цели, а от тук и да я наложат като определящ количествен и качествен показател при атестацията на съдията. На Общо събрание на съдиите от ОС-Хасково, в което са взели участие и административните ръководители на районните съдилища, единодушно се приема, че СИНС не е ефективна. Нещо повече - същата е източник на напрежение между съдиите от отделните отделения в съдилищата, така и в самите отделения, поради несвършенствата ѝ.

От друга страна, съдиите от ОС-Хасково отчитат, че разработването на СИНС е употребило значителен финансов и човешки ресурс и затова цялостното ѝ отричане би пренебрегнало и то необосновано постигнатите към настоящия момент, макар и незадоволителни, резултати. Утвърдените вече алгоритми, унифицирани измерители по материи, които имат нужда от съществено усъвършенстване, и налични технологии биха могли да бъдат използвани за отчитане на натовареността на органите на съдебната власт и отнесени към нуждите на съдебната статистика, с оглед преценката на щатната численост на съответния съд.

Съдиите от ОС-Пазарджик, след проведено общо събрание приемат, че Системата за изчисление натовареността на съдиите е неприемлива, тъй като е изработена въз основа на изначално некоректно съставена база данни, а впоследствие многократно коригирана. Считат, че като цяло тази система е нереалистична/неточна като метод за отчитане натовареността на съдиите, тъй като не съобразява множество значими фактори.

Съдиите от ОС-Кърджали се обединяват около общото становище, че не са забелязани никакви съществени проблеми във функционирането на СИНС, но единодушно изразяват мнение, че достоверността на данните от СИНС не е на необходимото ниво. Становище, че получените резултати от функционирането на СИНС не са обективни, изразяват и съдиите от ОС-Кюстендил, ОС-Варна, ОС-Бургас, РС-Ямбол и РС-Левски.

Съдиите от ОС-Пловдив и ОС-Благоевград считат, че към настоящия момент СИНС не е достатъчно ефикасна по отношение на реалното изчисляване натовареността на съдиите, съответно регулирането на тази натовареност.

Съдиите от ОС-Перник и РС-Първомай изразяват становище, че е необходимо предприемане на промени в Правилата, тъй като към момента отчитането на натовареността на съдиите в районните съдилища не е

пълно и обективно.

Съдиите от АС-София считат, че приетите с ПОНС коефициенти за тежест на отделните групи дела и коригиращи коефициенти, заложи в СИНС, не са в състояние да бъдат обективен измерител за правна и фактическа сложност на делата, съответно – на необходимото време (в часове) за разглеждане и приключване (решаване/прекратяване) на съдебните дела, поради което не могат да служат като първичен измерител на натовареността на съдиите. Становището, че коефициентите за тежест на делата са неправилно определени и не отчитат действителното обичайно време, необходимо на съдията за решаване на определен вид дело изразяват и съдиите от АС-Велико Търново и ОС-Пловдив.

Според съдиите от АдмС-Варна различните аспекти на фактическа и правна сложност на делата категорично не са отчетени правилно, справедливо и обективно по отношение на административните дела. Коефициентите за тежест на административните дела са изключително занижени и не представляват обективен критерий на действително вършената от един административен съдия работа. Съпоставени с коефициентите за тежест, определени по Правилата за гражданските и наказателни дела, се установява необяснима разлика, която сочи по-високи коефициенти, поставени за делата, разглеждани от общите съдилища и буди недоумение, предвид обстоятелството, че именно административните съдилища разглеждат делата в публичния сектор.

РС-Карнобат, РС-Свиленград и РС-Пазарджик също изразяват мнение за неефикасност на СИНС.

Съдиите от РС-Свиленград изразяват мнението, че от въвеждането на СИНС и до сега, остава неясна крайната цел цел на системата и по какви точно критерии се определя натовареността. Ако целта на СИНС е да се преодолее неравномерната натовареност на съдилищата, което според тях е основният проблем, то тогава защо не се изчислява натовареността именно на съдилищата, а на отделните съдии?

Съдиите от ОС-Ямбол считат, че в относително малки органи на съдебната власт, какъвто е ОС-Ямбол, където всички съдии участват във всички групи за разпределение с еднакъв процент на натовареност ползата от СИНС не е толкова значима.

В редица становища се оспорва и обективността на резултатите от проведеното емпирично изследване, въз основа на които са определени различните коефициенти за тежест, заложи в Правилата.

Налице е недоверие в СИНС, свързано с определените коефициенти за тежест на отделните видове дела, като мнозинството съдии споделят разбирането, че коефициентите са определени на база неефективно проведено емпирично проучване. Системата коефициенти допълнително е променена и вследствие работата на създадените работни групи, като този начин на действие влиза в противоречие с принципа, че коефициентите

следва да се определят на база някакви обективни признаци, вследствие задълбочено проучване. Преобладаващото мнение на съдиите от ОС-Пловдив е, че така създадените коефициенти не отразяват адекватно действителната фактическа и правна сложност на делата.

Освен недостатъчната представителност на проведеното проучване, според съдиите от ОС-Варна, причина за спорната достоверност на данните, извлечени от системата е и лошата структура на анкетите, които не са обхващали значителна част от дейностите, които магистратите извършват по делата и извън тях. Това е довело и до посочване на времеви стойности, които не са в цялост съответни на тежестта на вида дело.

Становището на административното ръководство на АС-Пловдив е, че СИНС продължава да се явява система, която работи на базата на начални данни, чиято обективност е дискредитирана. Сериозната работа на работните групи не може да преодолее недостатъка, че системата е разработена въз основа на непълно проучване, което не дава вярна представа за времето за работата по делата, което време следва да залегне като реален показател за определяне на коефициентите за тежест на делата. Голяма част от съдиите не са участвали в анкетата, а участвалите не могат да гарантират, че посочените данни да верни, доколкото те са посочени не при самата работа по дела, а по спомени, теоретично. За да изпълни своята задача, системата следва да бъде базирана на реални, верни данни. Само тогава тя може да бъде показател за натовареността на съдиите, респективно да спомогне за изпълнението на целите, посочени в чл. 5, ал.2 от Правилата за оценка на натовареността на съдиите.

Съдиите от ОС-Кърджали, ОС-София и ОС-Бургас считат, че дадените в тази анкета данни са с изключително ниска степен на достоверност, поради:

- а/ непредставителност на емпиричното изследване - не всички съдии са попълнили анкетата, по обективни или субективни причини; нисък процент на обхванатите при анкетата дела;
- б/ ретроспективен методологически подход - в по-голямата си част данните за времетраенето на делата са се посочвали по спомени, приблизителни предположения или изцяло произволно /напр. по отношение на необходимото време за проучване на делото, за изготвяне на съдебния акт и др./.

Считат още, че посочените дефекти на анкетата неминуемо са изкривили изходните данни за определяне на коефициентите за тежест на отделните видове дела, поради което те не могат да служат като обективен първичен измерител на натовареността на съдиите.

Следните съдилища: АдмС-Хасково, АдмС-Смолян, АдмС-Бургас, ОС-Монтана, ОС-Разград, ОС-Ловеч, РС-Балчик, РС-Варна, РС-Видин,

РС-Русе, РС-Нови Пазар, РС-Шумен, РС-Тетевен дават положителна оценка на системата, но предлагат редица допълнения и корекции.

От РС-Благоевград е изразена категорична подкрепа за СИНС. Административното ръководство на РС-Благоевград определят СИНС /определено до момента и през последните 15 години/ като най-добрата и обективна система за разпределение на делата с отчитане и на тяхната тежест /фактическа и правна сложност/, измерена по възможно най-обективният критерий - време, открит като такъв в редица страни и САЩ /последните 12 години/, което време е и рамкирано като изходна база без усложнение на едно дело, по информация предоставена от самите съдии от различните съдилища в страната. Категорично им мнение е, че тази система следва да продължи да се ползва в съдилищата и изоставянето ѝ би било крачка назад в развитието на съдебната ни система. От друга страна считат, че всяка система в процеса на работа, може да обоснове идеи за оптимизирането, надграждане и усъвършенстване, както и да доведе до констатиране на проблеми, които следва да се отстранят .

В РС-Видин не са констатирани проблеми при функционирането на Системата за изчисляване на натовареността на съдиите. При зададените критерии за изчисляване на натовареността, системата като такава може да бъде определена като обективна. СИНС, като съдържание и реквизит, удовлетворява постигането на целта, за която е създадена, затова съдиите от РС-Видин не формулират предложение за нови механизми, принципи, задачи и функционалности.

От внедряването на СИНС до настоящия момент в ОС-Монтана липсват технически проблеми по експлоатацията. Административният ръководител на ОС-Монтана смята, че попълнените данни в СИНС са достоверни. Също счита СИНС за ефикасна по принцип, тъй като: на първо място - дава възможност на административния ръководител да следи натовареността на съдиите във всеки един момент и да преценява кой съдия с какви допълнителни функции и в кой момент може да му бъдат възложени /става дума за доп. функции, свързани с участие в различни комисии, изготвяне на становища по тълкувателни дела, проверки по ЗСВ в районните съдилища и др./ и на второ място: - тъй като позволява на всеки един съдия да следи собствената си натовареност и тази на останалите си колеги, което избягва спорове по натовареността.

Според съдиите от АдмС-Смолян Системата за изчисляване на натовареността на съдиите (СИНС) е ефективна, тъй като дава сравнително добра представа за натовареността на отделните съдии. Данните в нея са достоверни по тяхна преценка.

СИНС представлява средство за измерване на натовареността по начин, който отразява различни аспекти на фактическата и правна сложност на делата, а не само отчитане на натовареността на съдията чрез измерването на разгледания брой дела. За разлика от измерване на

натовареността според броя на делата, СИНС отчита времето, което отнема на един съдия да разгледа и реши едно дело. Така СИНС се явява по-справедливият метод за измерване на натовареността, защото не уеднаквява свършената работа по всяко дело, както това се случва при измерването на натовареността само според броя на разгледаните и решени дела. (АдмС-Бургас, АдмС-Хасково, РС-Тетевен)

Съдиите от АдмС-Хасково дават следната оценка за системата: „СИНС е самостоятелно функционираща система, която е интегрирана с ЦССРД, като данните по образуваните дела от ЦССРД се отразяват коректно в СИНС. Системата позволява да бъдат филтрирани дела по статус, съдия, материя и година на образуване“.

По отношение на функционалностите в менюта Номенклатури, Администрация и Потребители не са констатирани проблеми и съдиите от АдмС-Хасково не правят конкретни предложения за тях.

Съдиите от ОС-Разград изразяват следното становище: “Макар и да има недостатъци, системата може да бъде основа за преценка натовареността на съответния орган. Считаме, че трябва да се съобразяват резултатите по СИНС и при решаване на въпроси за щата на съдии и служители в съответния съдебен орган“.

Съдиите от РС-Балчик също изразяват становище, че въпреки някои недостатъци, СИНС е необходим инструмент за отчитане ангажираността на съдиите в правораздаването, респ. регулиране на натовареността им в рамките на съдебната система на ниво районни, окръжни, апелативни съдилища. Несъмнено съществуването на подобен измерител е наложителен с цел равномерната натовареност на магистратите, качествено правораздаване, доброто управление и общественото доверие в системата. СИНС следва да съществува в рамките на съдебната система.

Становище на съдиите от ОС-Ловеч е, че Правилата за оценка на натовареността на съдиите следва да продължат да функционират, тъй като с тях се прави опит за пръв път да се отчете действителната натовареност на съдиите въз основа на определени критерии, въведени с тях, но те считат, че към момента събраните данни за оценка на натовареността на съдиите не са достоверни, тъй като в Правилата липсва механизъм за контрол относно коректното въвеждане на шифрите, както и на коригиращи коефициенти.

Съдиите от РС-Нови Пазар и РС-Варна считат, че тази система е ефикасен механизъм за отчитане действителната натовареност на съдиите. Макар и да не е без недостатъци, СИНС предлага по-обективен начин за отчитане натовареността на съдиите от обикновения математически способ, който се използва досега, който отчита единствено броя на делата, но не и тяхната тежест. Едновременно с това, практиката по прилагането ѝ сочи на необходимост от продължаващо обсъждане на проблемите по функционирането ѝ и подобряването ѝ с оглед още по-прецизно отчитане

на натовареността. Съдиите от РС-Варна изказват становище, че докато проблемите, констатирани в приетия с Решение по Протокол №38/02.10.2017 г. на Съдийската колегия на ВСС анализ на данните, събирани чрез СИНС, не бъдат преодолені, не би следвало Съдийската колегия да се произнася с решение по §11 ПОНС. РС-Русе също счита, че СИНС работи според заложените задачи, предоставя удобен интерфейс за въвеждане на необходимата информация и е добра основа за изчисляване натовареността на съдиите, но следва да се отстранят проблемите и недостатъците ѝ, преди системата да може да се счита реален инструмент за отчитането на този показател. АдмС-Бургас изразява становище, че СИНС трябва да се развива и усъвършенства, като се отстранят съществуващите недостатъци и възникналите при прилагането ѝ проблеми.

Проблеми във функционирането на Системата за изчисляване на натовареността на съдиите

- 1. Липсва връзка между СИНС и компютърната деловодната програма** - Тази липса налага ръчно и повторно въвеждане на информация по отношение статуса на делата, евентуалната смяна на докладчика, тяхното приключване и т.н. Това, от една страна, отнема допълнително време на служителите и съдиите, които са натоварени да работят с програмата, а от друга, създава обективни предпоставки за допускане на субективни грешки и пропуски, за отстраняването на които се налагат допълнителни проверки на въведената информация и допълнително ангажиране на човешки ресурс. В крайна сметка това води и до недоверие в програмата, тъй като не са създадени убедителни гаранции за достоверното ѝ функциониране. /ОС Пловдив, РС-Русе, РС-Асеновград, РС-Чирпан/
- 2. Липсата на връзка между данните от СИНС и ЦССРД е основният източник на дисбаланс в разпределението между отделните съдии.** В момента ЦССРД осъществява еднопосочен трансфер на данни към СИНС относно номера на делото, статистическия шифър, докладчика и първоначалния коефициент за тежест. Заложените в СИНС идеи за регулиране на броя на делата спрямо техния коефициент за тежест до момента имат само информативна стойност и не оказват пряко влияние върху броя на разпределените дела, което води до невъзможност за оценка за полезността на системата за изчисляване на натовареността на съдиите и оценка на достоверността на данните, заложені в нея. Свързаността между двата софтуера следва да обезпечи разпределението на делата не на база брой постъпили дела, както е в момента, а на база сложността на делата, изчислена по СИНС.

СИНС отчита тежестта на разпределените дела, **но не обезпечава съразмерност по такава тежест на разпределените дела между съдиите** и де факто генерира само и единствено статистика за разпределените дела по съдии и тежест, **без изравняването им по някакъв зададен критерий.**

*Делата се образуват и разпределят в ЦССРД, след което в СИНС се въвеждат данните за делото и се изчислява коефициента на тежест. В резултат на това се получава неравномерно натоварване на някои съдии, докато други остават слабо натоварени. Като решение на този проблем се предлага прилагането на чл.12, ал.9 от ПОНС. Това не е удачно решение, защото по сега действащите правила намаляването на натовареността на едни магистрати и увеличаването на други следва да се направи веднъж годишно и то на базата на предходен едногодишен период. Натовареността следва да се отчита към момента на избора на съдия-докладчик /ОС-Перник/

*Недостатък на СИНС е, че системата понастоящем работи сама за себе си, без да има отражения при разпределението на делата. СИНС може да бъде ефективна и полезна, на първо място, с използването ѝ непосредствено за постигане на равномерно разпределение на делата между съдиите във всеки съд. За целта СИНС следва да бъде свързана с Централизираната система за случайно разпределение на делата и така да се регулира ежедневно разпределението, съответно, натовареността на съдиите. /АС-Пловдив/

*Съдиите от Окръжен съд - Ямбол считат, че единствено интегрирането на системите СИНС и ЦССРД би допринесло за постигане на по-равномерна натовареност на съдиите с отчитане и тежестта на делата. Това би допринесло и до повишаване на обективността на оценката на натовареността на всеки един съдия.

*Проблем поражда и липсата на връзка между СИНС и програмата за случайно разпределение на делата (ЦССРД). Става дума за връзка, изразяваща се в необходимостта от по-прецизно отчитане на моментната натовареност на дадения съдия към конкретната дата на извършване на разпределението на постъпващите дела в ЦСРД. В описаната хипотеза би могло да се стигне до там, съответния съдия да бъде поставен в „невъзможност“ да осигури разглеждане на делото (в т.ч. и своевременното извършване всички останали задължения, свързани с правораздаването) в разумните и законоустановени срокове или пък това да става с цената на несравнимо високо натоварване, което остава „безотчетно“ за нуждите на СИНС. Освен това липсата на

посочената връзка между двете програми води и до неравномерно натоварване на съдиите по видове дела, съобразно фактическата им правна сложност, необходимото време за работа в съдебна зала и т.н. /ОС-Пазарджик/

3. Отсъствие на критерии за обективен мониторинг относно правилното попълване на работните карти при приключване на делото от съдиите, при което **коректните данни в СИНС зависят изцяло от субективния фактор**. Това не гарантира еднакво прилагане на ПОНС и отразяване на данните в СИНС от всички съдилища в страната.

/ОС- Варна/

*Тълкуването на коригиращите коефициенти в някои случаи позволява **различни интерпретации**, а същевременно в системата **липсват ясно формулирани правила**, които да осигуряват еднаквото им приложение както по отделни дела, така и по отношение на отделните съдилища в страната. Т.е. налице са предпоставки за нееднакво прилагане на коефициентите за корекция в отделните съдилища, като същевременно **липсва осигурен механизъм за контрол в тази насока**. Това предпоставя сериозно съмнение в осъществяването на основните цели на програмата и на възможността ѝ същата да служи за обективна основа за вземане на управленски решения, свързани с изравняване натовареността на съдиите от съответен съд и между отделните съдилища /ОС-Пловдив/

*Необходимостта при увеличаващи или намаляващи коефициенти да се внасят данни в системата ръчно отнема много време, а отделно от това, някои от съдиите отказват да отбелязват наличието или липсата на такива коригиращи коефициенти по отделните дела, което налага това да се прави от заместник - председателя на отделението, натоварен и с много други административни задължения. От анализа на резултатите от прилагане на СИНС, извършен от предишния ВСС е видно, че **в много от съдилищата коригиращите коефициенти не се нанасят в системата и така съответно сериозно се изкривяват данните, които тя дава** /ОС-Бургас/

*На следващо място във всички съдилища трябва да **бъде постигната изчерпателност на въведените дела и данни за тях** - данни за делата преди 01.04.2016 г., въвеждане на правилните шифри при образуване и най-вече - **въвеждане на данни за приключване на делата и на съответните коригиращи коефициенти**. Това предполага наличие на система за упражняване на съответния контрол. /РС-Варна/

*Налице е субективен фактор, които оказва влияние върху данните в системата. Въвеждането на информация в СИНС се извършва въз основа на данни, попълнени от съдията-докладчик в работните карти по делата, отнасящи се за коригиращите коефициенти за натовареност. Отделно от това, първоначалните коефициенти се задават от лицето, което извършва случайното разпределение в ССРД след определяне на предмета на делото. (АдмС-София град)

4. За да са обективни отразените в системата данни, следва да бъде **унифициран подходът при образуване на делата и във всички съдилища ПАС да се прилага еднакво.** Това е необходимо, за да се избегнат случаите, когато например по едно искане по ЗЕС, или чл. 64 от НПК, в един съд се образува едно ЧНД, а в друг съд - две и повече дела. Подобен е проблемът по граждански дела, когато в един съд при връщане на делото за ново разглеждане след инстанционен контрол на същия състав, се образува ново дело, а в друг съд стриктно се прилага ПАС делото да продължи под същия номер. /РС-Варна/
5. При определяне на коефициентите на тежест, в нарушение на общите правни принципи за справедливост и обективност, по **отношение на гражданските, търговските и фирмените дела за едни и същи по предмет дела е определен различен коефициент за тежест в зависимост от това дали се разглеждат от първа инстанция /ОС/ или от въззивна /АС/.** Подобен подход е абсолютно неоправдан с оглед процесуалните норми, предвиждащи ограничен обхват на въззивната проверка по отношение на правилността на решението, тъй като във въззивното производство обективно същото дело няма как да изисква извършване на повече процесуални действия, респективно време за разглеждане при презумирана добросъвестност при изпълнение на задълженията от всички съдии. /СГС/
6. Като съществен проблем на СИНС следва да се идентифицира обстоятелството, че разликата в индивидуалната натовареност на съдиите се измерва измежду всички магистрати в дадения съд, а не измежду съдиите в съответното отделение (*наказателно, гражданско, търговско*). Така разликите са фрапантни, което основно **е в резултат от тежестта на заложените коефициенти по видовете дела - наказателни и граждански, и за различните съдебни инстанции.** /ОС-Пазарджик, РС-Русе/
7. Не е разработен адекватен механизъм за оценка работата на

съдиите при смяна на докладчика, както и в случаите, когато на съдията се възлага заместване на друг съдия по разглеждане на текущ доклад /без това да е съпроводено със смяна на докладчика по делото/. /ОС-Пловдив, СГС/

*Определянето на коефициент за тежест в случай на отвод на съдията от делото не е съобразено с фазата, на която се е отвел съдията. В производствата по граждански дела, в случай, че съдията се отведе в хода на съдебното дирене или в последното заседание преди обявяване на делото за решаване, съгласно Правилата за оценка на натовареността на съдиите коефициентът за сложност на делото се отчита за съдията, който е приключил делото с краен съдебен акт, без да отчита работата на отвелия се съдия по делото до отвеждането му. /СГС/

*Подобно е ситуацията и когато се сменя съдията по делото - системата не позволява отчитането на работата на делото на всеки един от съдите, които са работили по делото. Технически проблем създава и ситуацията, при която се сменя титуляр на състав в съда, който остава висящи дела - въвеждането на смяната на съдията по делата в СИНС по вече образуващите и въведени в системата дела следва да се извършва ръчно за всяко дело, вместо да има възможност автоматизирано прехвърлянето на всички висящи дела от стария председател на състава на новия. /СГС/

*Неравносечно разпределение на коефициента за тежест при смяна на съдията по делото - поради отвод, напускане на съдия. /ОС-Хасково/

8. СИНС не отчита по никакъв начин работата на съдията по обезпечителни производства, които се развиват в рамките на исковите производства. /ОС-Пловдив/

*Съдиите при Окръжен съд - Кърджали считат, че коефициентите на тежест на отделните видове дела, съответно намаляващите или увеличаващите коефициента на тежест на съответното дело допълнителни обстоятелства, на практика **не отчитат цялата правораздавателна дейност или дейност по администриране на съдебни книжа, евентуално извършвана от съдията по делото.** Например: в коефициентите на тежест на отделните видове дела не са включени редица дейности, които често се извършват от съдията - докладчик по време и след приключване на съдебното производство, вкл. и след постановяване на съответния краен съдебен акт /присъда, решение или определение/ и са с немалък обем - напр. произнасяне по

искания за обезпечение на иска; за отмяна на допуснато такова обезпечение, разпореждания за оставяне на исковата молба без движение, за отговор; произнасяне по искания за освобождаване от държавна такса, за назначаване на особен представител, за издаване на изпълнителен лист; за заплащане на предоставена правна помощ, за тълкуване на решение или присъда; администриране на въззивни и касационни жалби и др. /ОС- Кърджали/

9. СИНС не отчита адекватно работата на съдията по приети за разглеждане по гражданските дела насрещни искове, инцидентни установителни искове. Същите могат да се отчетат само с увеличаващ коефициент, ако са три или повече от три. Същевременно, ако два насрещни иска се отделят за разглеждане в отделно производство, съдията ще получи пълната стойност на коефициентите за две отделни дела. Работата на съдията обаче в двата случая е една и съща, при което системата всъщност играе ролята на стимул насрещните искове да бъдат отделени в самостоятелни дела, което ще бъде бонифицирано със значително по-голям коефициент независимо от това, че може да не отговаря на добрите процесуални стандарти за разглеждане на споровете между страните. /ОС Пловдив/

10. Като недостатък следва да се отбележи, че по делата за несъстоятелност се отчита единствено натоварването на съдиите до момента на постановяване на решението за откриване на производството по несъстоятелност. След този момент обаче в повечето случаи работата по тези дела продължава още един дълъг период и отнема немалко време, което се отчита само отчасти при оценка на натовареността, което не е справедливо. Не се отчита по никакъв начин и времето, което съдията по несъстоятелността отделя, за да ръководи събранията на кредиторите, които са минимум 3 на брой (по чл. 699, чл. 677, ал.1, т.8 и чл. 734 от ТЗ). Освен това често се провеждат и повече събрания на кредиторите извън изброените, свързани с необходимостта от решаване на въпроси от компетентността на този орган, които съдията-докладчик също следва да ръководи. Несправедливо е при това положение, след като в основата на оценката за отчитане на натовареността, е заложен като критерии времето, необходимо на съдията за разглеждане на делото, то това време, отделено за разглеждане, произнасяне и работа по съответното дело по несъстоятелност, да остава неотчетено в пълен обем. /ОС-Пазарджик/

11. СИНС не отчита по никакъв начин работата по гражданските дела след тяхното приключване с решение по същество или съответно

определение, приключващо делото. /ОС-Пловдив/

*Касае се за произнасяне на съда по редица въпроси, свързани с отделни производства с относително самостоятелен характер - изпълнително, обезпечително, както и по въпроси, свързани с допълване на решение, отстраняване на грешки, произнасяне по разноски и т.н. В нередки случаи тези произнасяния касаят дела, които остават изцяло извън обсега на СИНС - напр. работа по дела, образувани преди повече от три години. Не са редки и случаите, когато тази работа се извършва от съдия, различен от докладчика, който е постановил решението, и който отсъства поради обективни причини /болест, преместване в друг съд и т.н./ Друг емблематичен в тази насока пример е работата по отмяна на обезпечения, която в много случаи е по архивни дела, решени от друг докладчик, преди повече от три години.

Този проблем е напълно относим и към наказателните дела.

*Невъзможност за отчитане на **допълнителни дейности, извършвани от съдиите, например допълнителните произнасяния**, дори когато се касае и за пропуски в дейността на съда при решаването на въпросите по чл. 301, от НПК с присъдата, включително при произнасяния по реда на чл. 70, ал.7 изр.1, пр. 2 от НПК и по чл. 306, ал.1, т. 4 от НПК, при които не се образуват ЧНД, включително и при произнасянията в хода на съдебното производство по реда на чл. 270 от НПК; чл. 72, ал. 2 НПК; чл. 73, ал. 4 от НПК; чл. 73а, ал.3 от НПК /мерки за обезпечаване на глобата, конфискацията и отнемането на вещи в полза на държавата/, чл.70, ал. 1 от НПК, произнасяния по чл. 69, ал.6 вр. ал. 1 от НПК , чл.69а, ал.7 от НПК и др. **Тези дейности често се извършват от съдия, който не е постановил акта по същество по делото и към момента не се отчитат в СИНС. /ОС-Пловдив, РС-Варна/**

*Невъзможност за отчитане на актовете, извън крайния съдебен акт, въпреки че в немалък на брой случаи именно тези междинни или следващи окончателния акт произнасяния определят сложността на делото като надхвърляща обичайната. /ОС-Хасково/

12.Към настоящия момент СИНС въобще не отчита натовареността на съдиите по възложените им дейности, извън правораздавателната им такава. Например участие в множество работни групи, участие в различни комисии и много др.т., а това се налага ежедневно. /ОС- Пловдив/

*В СИНС не е включено натоварването на съдиите при работа със съдебни помощници, при работа през почивните дни - събота и неделя и празничните дни по време на дежурства. Предлагам да се въведе отчитане при натоварването и в тези случаи. /СГС/

*Нееднакво и според различни критерии залагане на т. нар. „допълнителни дейности”, възложени на всеки съдия като част от индивидуалната му натовареност и възможна проява на субективизъм или разнопосочност при категоризирането на тези дейности в различните органи на съдебна власт. /ОС-Хасково/

13. Относно допълнителни дейности - по въззивните наказателни дела не може да бъде унифицирано времето за участие на съдия в съдебен състав по дело на друг съдия.

Чест случай е съдия да заседава не само с постоянния си състав, но и в състав с други съдии по заместване на колега в отпуск по болест или при негов отвод и по силата на чл. 256 НПК да заседава и в друг състав до приключването на делото. Работата в състав по наказателни дела има свои специфики и освен обсъждане на материалите по делото преди неговото насрочване, участие в съдебните заседания, текущи обсъждания по искания на страните в хода на производството, обсъждания дали не се налага и допълнително събиране на доказателства и най-накрая - обсъждане на доказателствата с оглед постановяване на съдебния акт, много често включва и прочитане на делото от всички членове на състава.

Броят и продължителността на заседанията по въззивни наказателни дела имат отношение и към определените в приложение № 7 на ПОНС часове, оценени като допълнителна дейност на съдиите, които съдиите в АС-София намират за произволни, тъй като не почиват на обективни данни, каквито в действителност могат да бъдат събрани. **В подкрепа на този техен извод е обстоятелството, че за административните и апелативните съдилища са предвидени по 100 часа годишно на съдия за работа в състав, а за окръжните съдилища - по 200 часа.** /АС-София/

*Изцяло без мотив е извършеното разграничение в Приложение №7 към Правилата, от което се установява, че допълнителното необходимо време за съдии, разглеждащи касационни/въззивни/ дела в административен съд е 100 часа, а за окръжен съд - 200 часа. Не е ясно, на базата на какви критерии е формиран извод, че в административните съдилища, касационните производства отнемат със 100 часа по-малко от колкото в окръжните съдилища. Известен факт е, че по региони

административните съдилища трайно отчитат по-голяма натовареност, от колкото окръжните съдилища. (АдмС-Варна)

*Годишното разполагаемо време за участие в съдебни състави на административните съдилища е 100 часа, докато за окръжните съдилища е 200 часа. Така от една страна административните дела са с по-ниски коефициенти, а от друга - разполагаемото годишно време е два пъти по-малко. Отбелязваме, че в троен състав се разглеждат не само касационни дела, но и дела по оспорване на подзаконови нормативни актове. /АдмС-Разград/

14. Няма съпоставимост между делата, които се разглеждат като първа инстанция и съответно въззивна или касационна инстанция. Някои дела, които се разглеждат като въззивна инстанция от окръжния съд, запазват същия коефициент, който са имали при разглеждането от районния съд. Има дори случаи, когато коефициентът им се повишава. /АдмС-Разград/

15. В съдийските профили не е възможно задаване на заемана административна длъжност за определен период, освен за цялата календарна година. (АдмС-Русе, РС-Перник)

*В случаите на заместване на титуляр, било то председател, зам.председател или изпълняващ функциите, **не са предвидени увеличаващи коефициенти за заместващите съдии**, не отчита реално извършена работа. (РС-Хасково)

16. Създаденият механизъм в СИНС за отчитане натовареността, свързан с висиящността на делото в повече от една календарни години, се нуждае от сериозно преразглеждане. По силата на същия в следваща календарна година се прехвърля част от коефициента за тежест за всички висиящи дела на определен докладчик, включително и за обявените за решаване. Сериозно изкривяване на резултата по отношение на „входящата“ натовареност се наблюдава при наличие на множество забавени актове от един съдия - /повече от един, два, три месеца./ В тези случаи всички тези забавени актове прехвърлят тежест в новия отчетен период, като създават и този докладчик една „изкуствена“ натовареност, която е значително по-висока спрямо други съдии, които са обявили същия брой дела за решаване, но са ги и решили в законоустановените срокове.

Същевременно, има случаи, в които определен съдия се възлага работа в състав с относително много висиящи стари дела /образувани преди

повече от една, две, три или повече години/, като тази висиящност е обусловена и от редица причини от субективен характер, свързана с начина на работа и неговия предшественик. Новият докладчик получава понижен коефициент на натовареност или не получава изобщо коефициент, което не отразява адекватно действителната му ангажираност по тези дела - работата по стари дела, които следва да се проучат и в нередки случаи да се поправят редица допуснати процесуални пропуски и да се повторят съдопроизводствени действия, изисква много повече усилия от страна на съдията. /ОС-Пловдив/

*Отчитане на редуциращ коефициент при срочно приключване на делото от един съдия и в същото време при забавеното разглеждане на делата от друг съдия, последният „ползва“ по-високия /основен/ коефициент по време на изравнителния /отчетен/ период. /ОС-Хасково/

17.Пропуск в системата е възможността, когато едно дело бъде отбелязано с резултат "ПРЕКРАТЕНО", то да бъде въведено без да му е присвоен намаляващ коефициент. На практика излиза така, че даден съд умишлено или не изкуствено може да завишава натовареността си. /РС-Генерал Тошево/

*Различен подход при прилагане на коригиращите коефициенти, **технически пропуски в системата, които позволяват делото да се приключи без коригиращ коефициент дори и в хипотеза, когато такъв задължително следва да бъде поставен /по гражданските и търговски дела това е всеки случай на прекратяване на производството/, при което е възможно делото да се прекрати, а коефициентът остане в първоначалната величина, даден при образуването на делото. Като последица статистическите данни за натовареността на съдиите са компрометирани /ОС-Варна/**

*Невъвеждането на намаляващи коефициенти за корекция на делата, особено в случаите на прекратяване на съдебни производства, води до завишаване на натовареността на ОСВ. Тази информация е важна, тъй като показва индивидуалната натовареност не само на отделния съдия, но и на целия съд, което е основа за вземането от СК на ВСС на правилни кадрови решения. /ОС-Ловеч/

18.Дублиране на коефициент по „допълнителни дейности“ с коефициент при образувано дело /делата по ЗЕС и допълнителна дейност „съдия, разглеждащ искания по ЗЕС“ в районен съд;/ /ОС-Хасково/

19. СИНС няма журнал на събитията, който да показва кой потребител в кой момент какво е правил. /АдмС-Русе, АдмС- Добрич, СГС, РС-Генерал Тошево, РС-Карнобат, РС-Червен бряг, Военно-апелативен съд/

20. Към момента липсва статус на делото „спряно”, „възобновено“ и „архивирано”. /РС-Генерал Тошево/

В СИНС липсват опциите „спряно“, „възобновено“ и „архивирано“ дело /за делбите и др./, като по този начин не става ясно как ще се приспадне времето, през което делото е спряно, за да се изпълни разпоредбата на ал. 2 на чл. 36, която казва, че за периода, през който делото е било спряно, не се редуцира коефициентът за тежест на това дело.

*Липсва изцяло механизъм за отразяване на спирането на делата и прилагане на чл. 36 ал. 2 от Правилата. (АдмС-Русе, ОС-Разград, Военно-апелативен съд)

21. По отношение на функционалността на интерфейса липсва възможност потребителя да сортира делата до различни параметри - по номер, по дата и т.н. /РС-Генерал Тошево/

22. Има разлика между общата справка за съдиите от даден съд и индивидуалните справки за всеки съдия. /СРС, АССГ/

*Допълнителните дейности и административни длъжности, също е добре да бъдат включени в справката по съд, за да има някакво равнение между справка по съд и справка за съдия. (АдмС-Русе)

*Генерираната обобщена справка за индивидуалната натовареност на съдиите от СИНС не съдържа данни за допълнителните дейности на председателя, зам. председателя и съдиите, а само такива за натовареността за разглеждане на делта. (АдмС-Варна, РС-Перник)

23. Генерираната обобщена справка за индивидуалната натовареност на съдиите от СИНС не предоставя едни и същи данни. (АдмС-Варна, АдмС-Хасково, АдмС-Смолян)

*Ако се генерират две справки за периода 2017 г., едната на 05.01.2018 г. и другата на 07.01.2018 г., **се констатира различие в данните**, което е недопустимо, тъй като проверяваният период е изтекъл в предхождащ още първата справка момент. Тоест, данните за 2017 г. трябва да са с непроменено съдържание, без значение в кой

момент след 01.01.2018 г. се генерират, до колкото промените след тази дата нямат отражение върху резултатите до 31.12.2018г. (АдмС-Варна)

*Ако делото е останало несвършено в края на годината, при приключване на такова дело в следващата година и прилагане на коригиращ коефициент се променя и натовареността по предходните години, за които вече има установена друга натовареност, т.е. натовареността по приключила година може да продължи да се променя за период от две, три години напред. (АдмС-Хасково, РС-Русе)

*При висящи дела в края на 2017 г., на които се налага да се нанесе коригиращ коефициент в 2018 г., след отразяването им, в системата се променя и коефициентът за предходната година. Получава се некоректна дадена справка за натовареността на съдията към 01.01.2018 г. (АдмС-Смолян)

24.Предлагат се по същество само 3 вида справки (Справка за съдия, Детайлна справка и Справка по съд);

В Справката за съдия не излиза вида дело (Гр.Д, НД и др.);

В Детайлната справка: след избор на конкретен съдия, година и група (например Делба) в справката се извежда само коефициентът на натовареност. Липсва брой такива дела и др. информация, показваща как се формира този коефициент. /РС-Чирпан/

25.Недостатък на СИНС е **невъзможността да се правят статистически справки нито за отделни интервали от време, нито по критерии.** Може да се следи натовареността само за целия период до справката, но не може за отделни периоди, примерно за определен месец. Поради това и административният ръководител няма как да разбере каква е натовареността на съдиите през определени периоди, за да може да се предприемат съответни мерки, примерно за промяна на индивидуалните проценти натовареност. /АдмС-Разград/

*Не може да бъде изготвена справка за решени или прекратени дела през конкретна година независимо от годината им на образуване. (АдмС-Хасково)

*Липса на възможност за получаване на статистическа информация от СИНС - по съдии към даден момент, в това число предхождащ датата на

справката, брой дела по определен шифър, брой нанесени корекции в коефициента и др. /ОС-Хасково/

26. В справка „Справка по съд“ групите са 43 на брой и не съответстват нито на групите в Приложение 1 /за административни дела/, нито на групите в статистическия отчет. Справката отчита натовареността на съдиите, като в последна колона отчита индексите за индивидуална натовареност на всеки съдия. **Добре би било да изчислява и среден индекс на годишна натовареност на съда** и да предполага по удобен формат за печат. (АдмС-Хасково)

27. В справка „Детайлна справка“, в раздела „Групи“, групите дела които могат да бъдат селектирани, не съответстват на групите дела в „Справка по съд“, нито на групите дела в Приложение 1 от ПОНС, нито на групите в статистическия отчет.

Това различно групиране на делата в отделните видове справки прави невъзможно изготвянето на каквито и да било сравнителни анализи. (АдмС-Хасково)

Предложения за преработване и усъвършенстване на СИНС, промяна и допълване на Правилата за оценка на натовареността на съдиите, с оглед правилното отчитане на натовареността на съдиите

1. Съдиите от АС-Велико Търново и РС-Ямбол дават предложение в случай, че се запази действието на СИНС, **да се проведе ново емпирично проучване** за тежестта на делата, в което участие да вземат всички съдии в страната. Проучването да обхване значителен период от Време и Всички дела разглеждани от съдилищата. Към всяко дело да се прилага анкетна карта за попълване относно времето за проучване и запознаване от съдията-докладчик с материалите по делото и изготвяне на съдебен акт за насрочване или прекратяване на съдебното (наказателно) производство; разглеждане и решаване на делото в съдебно заседание; изготвяне на съдебния акт по същество на делото. След обобщаване на информацията да се определят коефициентите за тежест на делата.

*ОС-Варна също изразяват становище, че е необходимо допълнително

емпирично проучване с цел коректно определяне на тежестта на делата при съобразяване на всички възможни усложнения на делото от процесуално правен и материално правен характер. Близко две години след началото на работата на СИНС всеки съдия, бидейки наясно вече с коефициентите за тежест към момента и най-вече с начина на работа и статистическото отчитане в СИНС би могъл много по-адекватно да даде времева оценка за дадена категория дело.

За да се избегне некоректно завишаване коефициентите за тежест следствие попълване на анкетни карти или друга форма на проучване, резонно е при оценка на резултатите да се преценят границите на натовареността по чл. 16, които могат да бъдат различни за различните групи дела /граждански и търговски, административни, наказателни/. /ОС-Варна/

2. Виждането на съдиите от ОС-Пазарджик, че СИНС такъв, какъвто е в момента следва да се премахне, като концепцията за отчитане натовареността на съдиите се преразгледа изцяло и се приеме най - ефективният и реалистичен вариант за отчитане индивидуалната дейност на съдията, респективно неговата натовареност.
3. Съдиите от АдмС-Разград предлагат СИНС да бъде преработена с оглед констатираните недостатъци и **преди въвеждането на измененията да се предостави за обсъждане на всички съдии.**

*Съдиите от ОС-Разград считат, че промени в системата следва да се правят след обсъждане с всички желаещи чрез страницата на ВСС и с ясни мотиви.

4. **Преработването на системата следва да се анализира от определена работна група**, включваща административни ръководители, съдии и системни администратори от съдилища в областни градове, в по-големи и по-малки необластни градове, в погранични райони - за да се обхване съвършено различната работна специфика на тези съдилища. /РС-Пазарджик/
5. Ако продължи функционирането на работните групи по материя, АС-Бургас предлага на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет да създаде и приеме **Правила, които регламентират как ще се избират членовете на работните групи, как ще работят групите, съответно как ще се отчитат резултатите от работата им.**
6. Съдиите от ОС-Пловдив предлагат, ако се вземе решение да продължи

работата по СИНС, конкретни управленски решения е необходимо да се вземат след изготвяне на оценка за достоверността на данните от СИНС по смисъла на § 11 от ПЗР на Правилата за отчитане на натовареността на съдиите. След обобщаване на резултатите и статистическите данни за всички съдилища в страната да се направят съответните изводи за това по какъв начин да се определя тежестта на делата и средните норми за натовареност на съдия и съд по нива, и съответно дали разпределянето на делата на случаен принцип да се извършва на база изравняване по брой дела или по коефициент на тежест, което е може би по-справедливо. ВСС след анализ на системата следва да изработи и критерии за степента на натовареност на органите на съдебната власт, съобразно чл. 30 ал. 1 т. 8 от ЗСВ.

7. **Задължителна връзка между ЦССРД, деловодните системи на съдилищата и СИНС.** Данните в СИНС следва да се трансферират от ЦССРД и деловодната система, като се сведе до минимум субективния фактор при отразяване на резултатите по делата и коригиращите коефициенти в СИНС. Системата автоматично да генерира данни от деловодната програма при статус „решено”, „прекратено” и спряно”. Така на практика СИНС ще се третира като официална статистическа база данни. В момента ЦССРД осъществява едностранен трансфер на данни към СИНС относно номера на делото, статистическия шифър, докладчика и първоначалния коефициент за тежест. /ОС-Варна, Военно-апелативен съд/
*За РС-Нови Пазар СИНС трябва да бъде обвързана с новата уеб-базирана деловодна програма, която безспорно трябва да бъде разработена. Така ще се унифицират деловодните програми на всички съдилища и ще се отговори на изискванията за създаване на единния портал за правосъдие, който задължително трябва да започне работа от 10.08.2019 г. според ЗИД ЗСВ.

*ОС-Благоевград има нови предложения, свързани с общия облик, функциониране и лесно използване, както на ЦССРД, така и на СИНС, които подробно излага в становището си.

8. Разработване на модел или технически механизъм за усъвършенстване на разпределението на делата на „случаен принцип“, като не се допуска разлика в броя на дела от един и същи вид между съдиите повече от единица/1 бр. дело. /РС-Благоевград/
9. **Да се установят ясни правила,** които не допускат двусмислено тълкуване, да се създадат механизми за лесна проверка и корекция на

грешките, да се извършва контрол от ВСС на въвеждащата информация и да се издават препоръки при наличие на неточности.

10. **Да се извърши една цялостна проверка и анализ за начина на приложението и ползването на СИНС в различните съдилища на страната, защото се създава различна практика, а от това се генерира и различна статистика за разпределението на едни и същи дела в съдилища, което изкривява и статистиката и анализирани годишни резултати от нея за видове постъпили, образувани и разглеждани дела в страната. /РС-Благоевград/**
11. **Организирането на обучения за разпределящите делата съдии по СИНС и то на централно ниво и по унифицирани правила и методология, с което би се гарантирало уеднаквяване на практиката в тази област за цялата страна. /РС-Благоевград/**
12. **Идентифициране, разработване и въвеждане на механизъм за отчитане от СИНС на разпределените по-тежки дела във всяка конкретна група и разпределение на дела със сходна тежест на всички съдии в съответното отделение. /РС-Благоевград/**
13. **Разработване и въвеждане на механизъм за балансиране на констатиран значим дисбаланс в натовареността на различните съдии в дадено отделение. /РС-Благоевград/**
14. **В ПОНС да се предвиди изрично, че резултатите от СИНС могат да служат единствено за съпоставяне натовареността на отделните съдилища, вкл. по съдии, но не и за съпоставка между отделенията на един и същи съд. /РС-Варна/**
15. **ОС-Пазарджик предлагат да се променят Правилата, като отчитането да се извършва или единствено измежду съдиите в съответното отделение или да се приемат по-прецизни/ универсални критерии, които да са еднакво приложими за всички съдии, независимо от вида на делата в отделните материи, така че да се подобри обективното измерване на натовареността измежду всички.**
Причината да се предложи този подход е, че между съдиите от отделните колегии се създава усещане за неравномерна натовареност и

липса на универсален обективен критерий за извършената работа.

16. При извършване на промени и допълване на функционалността на СИНС фирмата разработчик да изготвя инструкции за нововъведенията в софтуера на СИНС и ги предоставя на съдилищата. /РС Харманли/

17. Да бъдат прецизирани шифрите и групи дела за разглеждане, както и коефициентите за тежест на отделните видове дела, с оглед въвеждане на константни параметри за оценка на видовете разглеждани дела, позволяващи набиране на съответна статистическа информация, с цел препятстване възможността за непрекъснати промени и отсрочване на момента за реално статистическо отчитане на натовареността, посредством СИНС, за конкретен статистически период. /РС-Тетевен/

***Да се предвидят критерии за прилагане на увеличаващи коефициенти при фактическа и правна сложност по делата от всички видове (например при въззивните граждански дела - делби, отделни хипотези на жалби против действията на съдебен изпълнител и т.н.) /ОС-Пазарджик/**

***Да се прецизират коефициентите на тежест на делата, като се отчете занижеността на коефициентите на гражданските дела в сравнение с наказателните такива. /РС-Велики Преслав/**

***След като данните от СИНС се ползват при атестирането на съдиите, би следвало коефициентите за видовете дела да бъдат определени не само в съответния тип дела - административни, граждански и наказателни, а да има съпоставимост между коефициента по едно административно дело, по едно наказателно дело, по едно гражданско дело. Както сега са зададени показателите, административните съдии изначално се водят с много по-ниска натовареност, отколкото гражданските и наказателните съдии. /АдМС-Разград/**

***Мнението на всички магистрати от Окръжен съд Ловеч е, че следва да се изменят коефициентите за тежест като първичен измерител на натовареността на съдиите на определени групи граждански, търговски и наказателни дела. Смятат, че в работните групи следва да се обсъди възможността за промяна на средно необходимото работно време за разглеждане и приключване на някои типове дела с фактическа и правна сложност и повишаване на определените коефициенти за тежест.**

*Да се извърши ново оценяване на тежестта на някои категории дела, след допитване до съдиите, както за категориите дела, които подлежат на преоценка, така и по отношение коефициентът за тежест, който следва да получат. /АдмС-Бургас/

*Да се извърши преоценка на коригиращите коефициенти и да се обсъди евентуално въвеждане на повече такива с цел максимално отчитане на всички обстоятелства настъпили при разглеждането на едно дело, които го отличават от друго такова от същата група и така го правят далеч по-сложно от типа дела от тази група или съответно конкретните обстоятелства водят до съществено намаляване на времето необходимо за решаване на делото спрямо останалите дела от същия вид. /АдмС-Бургас/

18. Всяко едно процесуално възможно действие по ГПК и НПК, по което има произнасяне на съда, да се предвиди като възможност за отчитане по всяко едно дело в СИНС, като крайният коефициент на конкретното дело да включва и такива производства в основното производство по делото. /ОС- Кърджали/

*Да се предостави възможност за отчитане на произнасяне по искания за обезпечения по висящи граждански дела, а не само като на отделни обезпечителни производства. /РС-Велики Преслав/

***Да се отчитат като натовареност за съдията допълнителните произнасяния**, дори когато се касае и за пропуски в дейността на съда при решаването на въпросите по чл. 301 от НПК с присъдата, включително при произнасяния по реда на чл. 70, ал.7 изр.1, пр.2 от НПК и по чл. 306, ал. 1, т. 4 от НПК, при които не се образуват ЧНД, включително и при произнасянията в хода на съдебното производство по реда на чл. 270 от НПК; чл. 72 ал. 2 НПК; чл. 73, ал. 4 от НПК; чл. 73а, ал. 3 от НПК /мерки за обезпечаване на глобата, конфискацията и отнемането на вещи в полза на държавата/, чл. 70, ал. 1 от НПК, произнасяния по чл. 69, ал. 6, вр. ал. 1 от НПК , чл. 69а, ал. 7 от НПК и др. В тези случаи следва да се определи на всеки допълнително постановен съдебен акт определен коефициент за тежест- например 0,2. Технически това би могло да стане чрез създаването на допълнително приложение като всички произнасяния, касаещи висящи дела и приключили такива да фигурират под т. Други. Информацията за броя на поставените съдебни актове от тази категория да се предоставя на съдебен служител от съдията -докладчик, а разпределящият съдия или натоварен с това служител да нанася в СИНС броя на съдебните актове

за всеки съдия ръчно.

***Да се въведе алгоритъм за отчитане дейността на съдията по произнасяния след вече свършило дело и влязла в сила присъда.** /при постановяване на определения по веществени доказателства и възнаграждения на НБПП, чл. 306, ал.1, т.4 НПК и др./ /ОС-Монтана/

***Да се разработи механизъм за отчитане на всички реално извършвани от съдията дейности, непосочени в разработените към момента средни претеглени времеви стойности /коэффициенти за тежест/ по групи дела за разглеждане и допълнителните дейности, съгласно приложения № 4,5,6 и 7 към Привилата, като напр.: произнасяния по реда на чл. 131 от ГПК, по чл. 140 от ГПК, по молби за обезпечения на предявен иск, за назначаване на особен представител, разпоредително заседание по чл. 247б от НПК и др., с оглед всеобхватното отчитане на реално извършваната от съдията дейност по конкретното дело; /РС-Тетевен/**

***Добавяне на нова функционалност в СИНС, чрез която по делата да има възможност за добавяне на предварително дефинирани в ПОНС допълнителни дейности.** За целта следва да се създаде приложение в ПОНС с описание на тези дейности и съответните им коефициенти на тежест. В СИНС допълнителните дейности следва да се въвеждат с дата на постъпване на искането, дата на произнасяне, както и да има възможност за промяна на съдията, който се е произнесъл по искането. /РС-Русе/

*** Необходимо е при определяне на годишното разполагаемо време да се добави допълнителна дейност „разглеждане на дела извън помещението на съда на основание чл. 262 НПК“,** като минимален праг може да се сложи 25% от разглежданите дела на един съдия. Тази допълнителна дейност е обективно относима за военните съдилища, тъй като например местната подсъдността на Военен съд-Пловдив обхваща територия, която включва областите Пловдив, Пазарджик, Смолян, Хасково, Стара Загора и Кърджали. С оглед на това минимум 30% от делата се гледат извън съдебната палата на Военен съд - Пловдив. Всяко едно съдебно заседание разгледано по този ред отнема по един работен ден от разполагаемото време на един съдия.
/ВС-Пловдив/

***Правилата следва да бъдат актуализирани и променени по начин, който да позволява съразмерно да се отчита вида на положения труд от всеки един магистрат по едно дело. В този смисъл може да се допълни и да се приложи функцията: ДОПЪЛНИТЕЛНА ДЕЙНОСТ**

след постановен съдебен акт, като се заложи коефициент различен от този за постановен краен акт. /РС-Мадан/

***Да претърпи промяна и отчитането на допълнителните дейности на съдиите, които са част от пряката им правораздавателна дейност и следва да се отразят при тяхната натовареност, като се предвидят коригиращи коефициенти.** Например това е времето, през което съдията изготвя особено мнение по дела на друг съдия докладчик или собствено особено мнение, когато е докладчик по делото; времето, през което гражданско или търговско дело се разглежда от друг съдия докладчик, когато първоначалния съдия докладчик отсъства продължително време или на датата на насроченото съдебно заседание; времето, през което се разглеждат и произнасят съдебни актове, които не се отчитат в съдебната статистика /определения за предоставяне на правна помощ, за освобождаване от следващи се държавни такси, по постъпили молби по чл.248, чл.250, чл.251, чл.402, чл.405 от ГПК и др.; определения, с които съдът се произнася по постъпили първоинстанционни граждански и търговски дела за допускане на обезпечение по висящо дело и др.; определения, с които съдът се произнася отделно от присъдата по веществените доказателства и разноските по наказателни дела; определения за спиране на изпълнителното производство, които се произнасят отделно от решението по чл. 437 ГПК. /ОС-Ловеч/

19. Да се предвиди техническа възможност в СИНС за разпределяне на конкретните часове за допълнително извършвани дейности между различни съдии, като например: Доклад на бюро „Съдимост“- Приложение № 6 от Правилата, тъй като е възможно конкретни дейности, свързани с дейността на Бюро „Съдимост“ при съответния районен съд, съгласно Наредба № 8 от 26.02.2008 г. за функциите и организацията на дейността на бюрата за съдимост, да са възложени на съдии, различни от административния ръководител на районния съд-пр. отбелязванията за настъпила реабилитация или амнистия в съставените бюлетини за съдимост и пр. /РС-Тетевен, РС-Перник/

***Разработване и въвеждане на механизъм за автоматично и/или ръчно допълнително въвеждане за отчитане и включване в натовареността на магистратите и дейностите, които са времево остойностени, но са извън преките съдийски задължения на магистрата по администриране и разглеждане на съдебни дела. /РС-Благоевград/**

20. Да се съобрази необходимостта от време за изпълнение на процедурите

по връчване на съдебните книжа преди насрочване на гражданските дела, т.к в момента продължителността на делото от датата на образуването му до приключването му е основание за намаляване на коефициента на натовареност. /РС-Велики Преслав/

21. Да се извърши и един цялостен анализ за необходимостта от прецизиране на въведените различни групи от дела за разпределение в СИНС на база практиката през последните 2 години, като се допълнят тези групи с пропуснати видове дела, в това число и като се отчетат последните изменения в този период на НК и НПК и респ. гражданските закони, включително и с въвеждане на нови състави от престъпления и/или промяна на подсъдността на делата /РС-Благоевград, ОС-Ловеч/

22. За по-ефективното и полезно функциониране на системата за изчисляване на натовареността на съдиите следва да се разработят и да се предвиди в СИНС автоматично генериране на типове справки, справка за броя дела по шифри, според периода на образуване и приключване, според отразените корекции, тежест на делата по групи и шифри; обобщени справки, както и възможността да се сравняват данни за всеки съд спрямо средните стойности за всички съдилища от съответния ранг; справки по съдии и делата за разглеждане със съответстващата им тежест; справки за продължителност на разглеждане на делата; възможност за повече справки за един съдия, който е работил в няколко съдилища за периода на отчитане.

*Да се добавят и други справки, подпомагащи дейността: опис на дела с въведени корекции и то какви корекции, справка за несвършени дела, справка за период, различен от година (примерно месечна) и др. /РС-Чирпан/

* Необходимо е всички справки, които се генерират от системата, да са в нормален, читаем вид и да не се налага допълнителна обработка. /Военно-апелативен съд/

*По отношение на интерфейса на системата - да има възможност да се подреждат и сортират по избрани от потребителя критерии (по дата, по номер, по година, решени, прекратени, във низходящ или възходящ ред и т.н.) и да са повече редове на страница. /Военно-апелативен съд/

23. В СИНС да бъде предвидена възможност за избор на статус на делото „спряно”, „възобновено“ и „ архивирано”.

Предлага се за делата с предмет „ делба” в СИНС да се създаде опция „възобновяване на статус на делото”. Делото за делба да се счита за

приключено с постановяване на крайния акт във втора фаза на делбата, обаче за всяка една от фазите да има коефициент на тежест на делото. В случаите, когато делото се внася в „архив” на основание чл. 57 ал.2 от ПАС при внасянето му в системата същото да се отчита, като приключено в този момент. При възобновяване на производството да се създаде опцията „възобновяване на статус на делото” и автоматично да се прилага коефициент- предвидения за съответната фаза.

*Следва да се изготви алгоритъм за отразяване на делбените производства във II фаза. /РС-Първомай/

24.При смяната на един съдия- докладчик с друг по конкретно дело при поделянето поравно между съдиите, разглеждали делото, в коефициента за тежест не се отразява в системата етапа, в който първият съдия е приключил с разглеждането. **Да се предвиди възможност в СИНС за залагане на процент, определен съобразно етапа, в който се сменя докладчика по делото, като процентите бъдат определени, като коригиращите коефициенти.** Също и за поемане на съдебен състав - например поради пенсиониране и когато следващия стъпва в състава, ще се разделят всички дела наполовина между двамата.

25.При отвод на съдията - докладчик в хода на разглеждане на делото да се предвиди определен коефициент за тежест и на отвелия се съдия, с оглед извършени от него до момента на отвода процесуални действия.

26.Когато делото е приключило с присъда и споразумение, да има възможност да се въвежда коефициенти на съдията постановил споразумението и на съдията постановил присъдата. /ОС-Разград/

27.В СИНС следва задължително да бъде обвързан статуса на дело „прекратено” със задължително вкарване на съответния намаляващ коефициент, тъй като обратното позволява злоупотреби и възможност за раздуване на статистиката на отделените съдилища „поради пропуск”. /РС-Червен бряг, Военно-апелативен съд/

28.Необходимо е да се предвиди журнал на събитията, който да позволява на системните администратори да проследяват кое лице е боравило в СИНС и е въвело съответните данни за осъществяване на ефективен контрол върху дейността на служителите в системата. /РС-Червен бряг/

29.Да се промени заложения в чл. 36 от Правилата алгоритъм на прехвърляне или разделяне на основания коефициент в различните години от разглеждане на делото, тъй като има дела /първоинстанционни граждански, търговски и наказателни/, които имат

продължителност повече от три години, за което са налице обективни причини и на практика не се отчита необходимото време за разглеждането и приключването им след третата година. /ОС-Ловеч/

30.Отчетеният индивидуален коефициент на натовареност на съдиите за изминала година да не се променя. Възможно решение на този проблем би било разделянето на коефициента на тежест на две съставки – коефициент на тежест при образуване на делото (сбор от първоначално определените коефициенти на тежест) и коефициент на тежест при свършване на делото (сбор от крайните коефициенти на тежест). По този начин отчетената натовареност няма да се изменя след изтичане на периода и ще е постоянна величина. /РС-Русе/

*При прекратяване на дело, образувано от предходна година, да се намалява коефициентът само за текущата година. По този начин няма да се променят постоянно генерираните справки от СИНС за предходна година. /ОС-Разград/

31.В оригиналното задание на системата не е предвидено приключването на едно дело в рамките на една календарна година (в рамките на един период на засичане в СИНС). Да се предвиди в бъдеще „разделяне“ по години (периоди) на крайния коефициент на такова дело. За даден период да може да се показва индикатор на делата, неприключили в рамките на една година (отчетен период). /Военно-апелативен съд/

32.Да не се намалява коефициентът при преминаване на едно дело в следващата година, когато делото е образувано декември месец и решено януари т.е. в едномесечен срок. /ОС-Разград/

Конкретни предложения по отношение коефициентите на тежест, определени с Правилата за оценка на натовареността на съдиите (ПОНС) и статистическите кодове на групите граждански, наказателни и административни дела

Становищата и предложенията са структурирани за съответните нива органи на съдебната власт: **апелативни съдилища; военни съдилища; окръжни съдилища; районни съдилища; административни съдилища.**

Апелативни съдилища

Апелативен съд – Бургас

1. В номенклатурата за наказателни дела на въззивната инстанция съществува раздел „ЧНД по производства във връзка с изпълнение на наказанията“, в който съществуват три опции:

- 7120 - Производство по изпълнение на наказанията (чл.447-452 от НПК);
- 7130 - Производство по чл. 451 от НПК;
- 94350 - Производство по приложението на чл.78а НК.

От този раздел за въззивния съд е изключен чл. 437 от НПК - условно предсрочно освобождаване, а същият текст е включен в същия раздел за първоинстанционните съдилища. За въззивната инстанция остава възможността за разпределяне на този вид частни дела, касаещи изпълнение на наказанието лишаване от свобода, под код 7300 - други въззивни частни наказателни дела, други производства по Глава XXII НПК, което се различава от предмета на делото.

От друга страна е дублиран чл. 451 НПК, веднъж в 7120, втори път в 7130.

2. Под код 7210 е зададено производства по чл. 249, чл. 250, чл. 288 и чл. 289 НПК, които регламентират действия на първоинстанционния съд по прекратяване на съдебното и наказателното производство. В същите текстове изрично е указано, че проверката на определенията от въззивния съд е по реда на глава XXII НПК, за която има отделен код - 7300. Възниква въпросът: В коя група следва да се разпределят делата във въззивната инстанция?

3. Макар и по-рядко, налице са и производства, в които по реда на чл.66 НПК се взема мярка за неотклонение или взетата такава се изменя в по-тежка. Няма за въззивния съд отделен код за този случай, възможностите са за разпределение като 8010 - производство по чл. 64 НПК (задържане под стража в досъдебното производство или в производство по ЗЕЕЗА) или 8020 - производство по чл. 65 НПК (задържане под стража в досъдебното производство или в производство по ЗЕЕЗА). Как следва да бъде разпределено подобно дело?

Военно-апелативен съд

1.Необходимо е в централизираната система за случайно разпределение на делата /ЦССРД/ в номенклатурата на статистическите кодове от падащото меню да се включат „шифър“, „описание“ и „законов текст“ на престъпленията по глава XIII от Наказателния кодекс - „Военни престъпления“. При стартирането на системата тези престъпления не бяха включени, което стана в следствие и на същите беше даден общ шифър „51500“. Съответните престъпления, разделени по раздели, бяха със шифри от „51501“ до „51505“ съгласно номенклатура на статистическите кодове по наказателни дела /редакция за работна група 25.11.2016 г/. Впоследствие обаче въпросните престъпления отново бяха премахнати от падащото меню на номенклатурата на статистическите кодове, което затруднява коректното измерване на натовареността.

Окръжни съдилища

СГС

1. Необходимо е да се извърши **преоценка на коефициента на натовареност при всички стари дела и висящи дела, които са продължили повече от три години**. В тази връзка предлагам да се регламентира разпределението на предвидения коефициент за всяка отделна година с оглед продължителността на разглеждане на делото - пропорционално за всяка година или за първата година да се определи по-висок коефициент или 50% от първоначално определения, а за всяка следваща година коефициентът да е намаляващ или да се разпредели на

равни части до приключване на делото за всяка година. При това е необходимо да се съобрази причината за продължителност на делото - голям брой свидетели, които следва да се разпитат, провеждане на различни процесуално следствени действия от съда, които не са проведени от органа на досъдебно производство (разследващ полицай, прокурор), изготвяне на молба за международна правна помощ, молба за екстрадиция или Европейска заповед за арест и други.

2. При **настъпване на законодателна промяна**, както в производството по чл.437 НПК, следва да има възможност за **корекция на първоначално предвидения коефициент за натовареност** на съдията

3. Необходимо е да се предвиди възможност за **корекция на първоначално определения коефициент за натовареност в случаите на отстраняване, дисциплинарно уволнение или преместване в друг съд на съдия**; в случаите, когато делото започне отначало, не по вина на съдията докладчик, а поради смърт на съдебен заседател, настъпване на предпоставки за дългосрочен отпуск при временна неработоспособност или при настъпване на някаква обективна невъзможност съдията докладчик да продължи участието си по делото, а са проведени множество съдебни заседания и са положени много часове работа по това дело. Предлагам в тези случаи да има възможност/опция в СИНС за корекция на коефициента в посока на увеличение или чрез прехвърляне на целия коефициент за натовареност на ново избрания съдия докладчик, който следва да разгледа делото от неговото начало

4. В Наказателно отделение съставите на престъпления са разпределени в множество групи, което от своя страна води отново до намаляване на коефициента на натовареност при всяка една отделна група и по този начин не се отчита адекватно натовареността на съдиите. Предлагам да се направи **ново разпределение на престъпленията** по НК и процесуалните процедури по НПК в групи, за да може и съответният коефициент да се коригира, като се увеличи за да се отговори на действителната тежест на делата.

5. В случаите на **отстраняване, дисциплинарно уволнение или преместване в друг съд на съдия**, как ще се разпредели коефициентът

за натовареност, ако този съдия е разглеждал делото 1,2 или 3 и повече години, но поради неговото уволнение или отстраняване не може да го приключи и делото следва да започне отначало като отново се разпредели между всички съдии чрез Централизираната система под същия номер. Предлагам в тази хипотеза и при започване на делото отначало да се предвиди възможност в СИНС целият коефициент за натовареност да се прехвърли на новия съдия докладчик.

6. В случаите на **отвод на първоначално определения съдия докладчик по делото веднага след като му е разпределено**, същото се преразпределя чрез Централизираната система между всички съдии, но под същия номер. В този случай намирам, че **пълният размер на коефициента за натовареност следва да се определи само на съдията, който ще разгледа и реши делото.**

7. В случаите на **отвод на първоначално определения съдия докладчик по делото след като същият е провел повече от едно съдебно заседание по него по същество**, същото се преразпределя чрез Централизираната система между всички съдии, но под същия номер. В този случай намирам, че **коефициентът за натовареност следва да се разпредели** между двамата съдии, но 90% от коефициента следва да се определи на съдията докладчик, който ще разгледа и реши делото с краен съдебен акт.

ОС –Монтана

Във връзка с измененията в Търговския регистър и преустановяване на **регистрацията в окръжните съдилища на юридическите лица, които не са търговци - възниква въпросът как ще се отрази този факт в СИНС. Към момента програмата ги води като „несвършени дела“.**

ОС-Варна

1. Да се премахнат **предварително заложените часове** по приложение № 4 за всички съдии /чл. 12 от ПОНС/ (относно допълнителни

дейности).

2. Различен подход при определяне на първоначалния шифър на наказателни дела, в случаите, когато се касае за хипотезите на дела от административен характер по чл. 78 А от НК и чл. 83 А от ЗАНН, както и тези по чл. 243 от НПК, при което е възможно въведеният код да е в тежка от действителната група натовареност.

3. **Неизчерпателност на коригиращите коефициенти в посока увеличение тежестта на делото.** Пример: дело със статистически шифър 901 по приложение 3.1. и шифър 903 по приложение 3.2. /допускане на обезпечение/ получава първоначален коефициент за тежест само в хипотеза на молба по чл. 390 от ГПК /обезпечение на бъдещ иск/, но не се отчита допълнителна работа на съдията по делото, когато се произнася по молба за обезпечение във хода на висящото производство и много други. В нито един случай по наказателни дела не се отчитат постановените допълнителни определения, в рамките на делото, дори и те да не са резултат от пропуск на съда- например разноси, които следва да се присъждат на НБПП

ОС-Габрово

Считаме, че неправилно е занижен коефициентът на 0.1, с който се отчитат делата, **образувани по искане за разрешаване на специални разузнавателни средства**, като са приравнени на делата, образувани за разпит пред съдия. Този вид дела следва да **бъдат с по-висок коефициент**, тъй като се проучва голямо количество доказателствен материал, след което се постановява съдебен акт.

ОС-Шумен

1. Делата по частни жалби по заповедно производство са с коефициент 0,10. **Коефициентът да бъде завишен на 0,40** (както е на общите въззивни частни граждански и търговски дела).

2. **Да се коригират намаляващите коефициенти при наказателни дела от общ характер, приключени по диференцираните процедури -**

да са по-обективни, тъй като водят до голям спад в натовареността на наказателните съдии и не отчитат реално обема на извършената работа.

ОС-Благоевград

Предлага се промяна в подхода и стандартите за определяне на тежестта на натовареност в три основни направления:

I. Прецизиране и промяна в принципното определяне коефициента за тежест по съответни групи

***Според нас е редно да се предвижда увеличаващ коефициент на внох делата, при които съдът се произнася с нова присъда, като отменя постановената от първата инстанция.**

***Смятаме, че необосновано е прието тежестта на делото да се увеличава спрямо обема на делото при административните дела над 500 страници, при наказателните - над 1000 страници, а при гражданските - над 1500 страници.** Няма как четенето на тези материали да отнема най- много време при административните дела, а пък при наказателните и гражданските да изисква по-малко време. Не са коректно изброени основанията за прекратяване на делото.

***За въззивните наказателни дела липсва: Всички останали случаи на прекратяване.** Така някои случаи на прекратяване при въззивните наказателни дела ще останат със същия коефициент на тежест, както и при решаване на такова дело по същество. Ако се въведе намаляващ коефициент Всички останали случаи на прекратяване напр. ще се отразява оставянето без разглеждане на жалбата и прекратяване на делото - случай, за който няма намаляващ коефициент.

***Не е съответно на положения труд намаляване на коефициента за диференцираните процедури,** при споразумение в двете хипотези, при прекратяване на наказателното производство по чл.24 от НК, тъй като може да се предвиди само намаляващ коефициент при неразпитване на свидетели и вещи лица, както е предвидено увеличаващ коефициент съобразно техния брой. Приемаме, че този подход е на принципна основа, а не съобразно ползваната процедура.

***Поради същите аргументи не е целесъобразно да се вписва увеличаващ коефициент за:**

• Нох дела от обем листа в посочените граници от 1000-3000,3000-5000 и над 5000, тъй като **броят листа сам по себе си не може да е основание нито за увеличаване нито за намаляване коефициента за сложност. Следва да се определя въз основа на обем, който има отношение към делото /брой съдебни книжа за връчване не следва да се имат предвид, протоколи за отлагане на съдебни заседания, молби за преписи/. Следователно и обемът листа в тези параметри следва да се редуцира в по-ниски граници от 500-2000, като се съобрази стойността на съответните документи по делото.**

***Неясни са критериите за участие на свидетели. Прекалено висок е броя им 30-50 като долна граница. Неясен е критерият участие - с право да участват или действително участие при съдебното следствие;**

***Не е прецизно отчитането на натовареността по критерия брой на престъпления, брой на експертизи и експерти, тъй като не се отчита действителната сложност на делото- като качествен критерий, а само съответната бройка- количествен критерий. Явно е, че този подход не съответства на декларираните принципи за реалното отчитане на положения труд на съдиите.**

По граждански и търговски дела

***Редно е да се предвижда увеличаващ коефициент в случаите, в които при условието на обективно или субективно съединяване са предявени няколко иска за разглеждане, вкл. да се прецизират производствата, в които такива иски се предявени при условието на евентуалност, в подобни казуси са мислими няколко хипотези, които предпоставят по-голяма ангажираност на решаващия съдия.**

Много сериозно посоченият въпрос стои по производства, в които отделните обективно съединени иски са с различен отделен коефициент. Според съдиите в ОС Благоевград определеният **коефициент на тежест за производствата по частни жалби срещу действия на съдебните изпълнители или определения, свързани с тези действия, следва да се завиши.** Определеният към момента коефициент е значително занижен с оглед характера на част от тези производства.

Такъв е и коефициентът за тежест, въведен направо в СИНС, за **производствата по делба втора фаза и несъстоятелност.** В повечето случаи последните са с фактическа и правна сложност, която не е адекватно преценена с актуалните коефициенти на тежест.

II. Втората група е свързана с принципите, по които се определя коефициента за сложност на определено дело

По сега действащите правила се определя съобразно тежестта на наказанието за съответните престъпления, тъй като в централизираната система за разпределение на делата не са видни коефициентите за сложност. Така например при внесен обвинителен акт за няколко престъпления, при разпределение на делото се залага статистическия шифър за най-тежкото наказуемо престъпление. Този статистически шифър определя степента на коефициента за натовареност и в следствие се наследява в СИНС и определя коефициента на тежест на делото. Не винаги обаче шифърът, под който е образувано делото е с най-високия коефициент за тежест измежду групата престъпления, за които се води същото. Като пример, в случай че има внесен обвинителен акт за престъпления по чл.219 от НК и чл.283 от НК статистическия шифър, който следва да се определи е този на по-тежко наказуемото престъпление, а именно това по чл.219, ал.1 от НК, което от своя страна е с коефициент на тежест 3,5, и определя общата натовареност за цялото дело, въпреки, че в него има повдигнато обвинение за престъпление чл.283 от НК, което няма значение за статистически шифър, но е с коефициент на тежест 7 и никъде не се отчита за натовареността.

В този аспект намирам, че следва за по-голяма обективност и достоверност за отчитане на натовареността да се синхронизират деловодната система, системата за разпределение на делата и системата за натовареността. Алтернативен вариант е за всяко едно от обвиненията по съответния обвинителен акт, да се избира съответния шифър за натовареност, след което по приети изрични правила да се определи общия коефициент натовареност за тези производства, в които се разглеждат няколко престъпления.

***Предлагаме също по наказателните дела да се въведе и принципът за увеличаване коефициента за тежест при всяко произнасяне на съда по въпроси и процедури, при които е предвидено обжалване, какъвто принцип е възприето по гражданските дела, т.н. вътрешни междинни актове. Като пример по едно образувано НОХ дело да се предвиди възможност за увеличаване за всяко произнасяне на съда по**

въпросите, свързани с мерките за неотклонение, обезпечителните мерки, прекратявания, спирания на наказателното производство, конституиране на частни обвинители и граждански ищци, както и произнасяне за разноси по делото, веществени доказателства и др., например: брой произнасяния по чл. 248, чл. 270. чл. 76, чл. 306 от НПК и др.

***В тази група следва да се посочи необходимостта от принципен подход, за съотношението на коефициентите за тежест по едни и същи производства пред различните инстанции. Отчетохме, че е нелогичен и необоснован начина на определяне на тежестта според квалификацията, като за едни престъпления коефициентът за тежест пред първата инстанция е по висок от този пред въззивната, за друга коефициентът за тежест е еднакъв и за двете инстанции, а за трети коефициентът за тежест пред въззивната инстанция е по- висок от този пред първоинстанционния съд. / например: по т.12 от приложение № 2.1- общи стопански престъпления за районен съд е предвиден индекс 1,7, а за въззивния окръжен 1,2- с разлика от 0,5, по т. 9- кражби е предвидено и за двете инстанции индекс-1,1, докато за Приложение 2.2- т. 15 престъпления по служба за първоинстанционния окръжен съд е предвиден индекс 7, докато за въззивния апелативен съд индекс 7,4. Този различен подход е неоправдан и нелогичен и от гледна точка на разликите в процента на натовареност, за едни производства той е в рамките на отклонение от 0,1; 0,2, докато за други повече от 0,6. В контекста на изложеното предлагам принципен подход за идентичност в коефициентите на натовареност пред двете инстанции, или най - много с еднозначно отклонение в полза на по- висок коефициент за първоинстанционните дела или въззивните производства.**

III. Конкретни предложения по отношение коефициентите на тежест по групите наказателни дела по законово основание:

Свързани с драстична разлика в коефициентите на тежест пред първата и пред въззивната инстанция. Такива са по чл.142а от НК съответно 1,6 към 1,1. Общостопански престъпления- 1,7 към 1,2;. Предлагам да няма разлика между коефициентите на първа и втора инстанция повече от 0,2. Драстична е разликата в коефициентите на тежест по производствата на първа и втора инстанция с различна

подсъдност заради квалифициращи признаци. За средна и тежка телесна повреда по чл. 128 и чл.129 НК е предвиден коефициент за тежест 1,4 на първа и въззивна инстанция, докато за телесна повреда по чл.131 ал.2 НК, подсъдна на ОС, е определен коефициент на тежест 1,1. След като става въпрос за идентични от фактологична гледна точка производства, а и на ниво Окръжния съд за по-тежко наказуемо престъпление, следва да няма разлика в коефициента.

Да се промени коефициентът на тежест на конкретни престъпления.

Общостопанските престъпления като първа инстанция на РС е 1,7, а на ОС е 3,5.

По същия начин неоправдано нисък е коефициентът на **транспортните престъпления** - 3,5. Коефициентът би трябвало да бъде поне 4,5.

Нисък коефициент за престъпления кражба и грабеж, където за РС и ОС е 1,1 а подсъдните на ОС- 2,2. Неясно по какви критерии е тази разлика и предлагаме коефициент 3.

Документните престъпления има разлика когато са на РС и когато са на ОС. Предложение за коефициент 4.

Пране на пари е предвиден занижен коефициент на натовареност, като съответно на сложността предлагаме коефициент на тежест около 6

Присвояване- също е със занижен коефициент за тежест и би следвало да се увеличи поне с два пункта

Пасивен и активен подкуп също следва да се увеличи с пункт

ЧНД по молба за определяне на общо наказание и съдебния контрол върху мерките за неотклонение също следва да са с по - висок индекс, увеличен на 1.

Тъй като Окръжен съд - Благоевград използва системата, участва при разработване принципите ѝ и в момента прилага СИНС имаме някои нови предложения, свързани с **общия облик, функциониране и лесно ползване както на ЦСРД така и на СИНС** в следния смисъл:

***В ЦСРД и СИНС да се въведе ново поле Вид на делото,** което примерно за **окръжните съдилища** да съдържа следните опции в

съответствие с чл. 80 от ПАС:

- ✓ наказателни дела от общ характер;
- ✓ наказателни дела от частен характер;
- ✓ частни наказателни дела;
- ✓ административно-наказателни дела;
- ✓ граждански дела;
- ✓ частни граждански дела;
- ✓ търговски дела;
- ✓ частни търговски дела;
- ✓ фирмени дела;
- ✓ въззивни наказателни дела от общ характер;
- ✓ въззивни наказателни дела от частен характер;
- ✓ въззивни частни наказателни дела;
- ✓ въззивни административно-наказателни дела;
- ✓ въззивни граждански дела;
- ✓ въззивни частни граждански дела;
- ✓ въззивни търговски дела;
- ✓ въззивни частни търговски дела;

При избор на съответния вид дело в полето шифър да се съдържат само шифрите, относими към точно този вид дело. По този начин от една страна разпределящият съдия няма да търси в един огромен списък с шифри, а от друга - ще се избегне възможността за избор на шифър, отнасящ се за друг вид дело. Също с цел улеснение на разпределящия при избора на шифър, както и избягване на грешки, предлагаме **групата по натовареността и статистическия шифър също да бъдат в отделни полета**. Първо да се избира групата по натовареността /напр. Престъпления, свързани с противозаконна дейност с наркотични в- ва - чл. 354а, ал. 1 и 2, чл. 354б НК/, след това в следващото поле: статистически шифър - да излизат само шифрите към съответната група. По този начин ще се избегне скролирането нагоре-надолу, разпределящият съдия ще има ясна видимост и **няма да се допускат грешки при избора на шифър**. Оказа се, че в много съдилища се допускат грешки точно от този род: така напр. по делата с шифър 3040/8030 - Производство по чл. 243 НПК, който шифър съществува към всяка група наказателни дела и коефициентът му се изчислява съгл. чл.25, т.4 от Правилата -според предмета на делото по материалния закон, се коригира с 0,9. Много често се въвежда шифър 3040 или 8030 /за

въззивните дела/, без да се погледне групата /т.е. предмета на делото по материалния закон/ и така делото не получава правилната тежест.

***Предлагаме в текстовото описание на всеки шифър да се съдържа и правната квалификация.** Към момента при някои от шифрите е така, при други - не. Така например текстовото описание на шифър 201 е: убийство по чл.115 НК, а шифър 202: Квалифицирани състави на убийство.

***В Системата за изчисляване на натовареността на съдиите / СИНС/ в профила на всеки съдия се въведе раздел „Брой дела по вид“ за година. В този раздел следва да бъдат попълвани като брой следните произнасяния:**

- ✓ произнасяния на съдиите в производствата по **несъстоятелност**, изброени в списък;
- ✓ броят на решенията по **фирмените дела** за промени на подлежащи на вписване обстоятелства;
- ✓ броят на произнасянията по **делба - втора фаза** (чл.34 ЗС, чл.69 ЗН), тъй като сегашното положение създава буди недоумение какво точно следва да се попълва при окръжните съдилища при положение, че обжалванията на делба - втора фаза се образуват в ново дело, различно от делото по обжалването на делба» първа фаза.

Проблемът е, че в системата не е реализирано по-горе посочените произнасяния да се добавят към самото производство, а са приложени като таблица в профила на съдията. Реално в съдийските профили е предвидено да се нанасят допълнителните дейности извън делата, които увеличават натовареността на конкретния съдия. **Логично е броят на посочените по-горе произнасяния да се добавя към съответното дело и да увеличават коефициента на самото дело, защото са свързани с него, а не са някакви външни дейности.** Би следвало тази таблица да е в раздел към самото дело/както напр. се отваря раздел „Увеличаващи коефициенти“, съответно - „Намаляващи коефициенти“/. В този случай ще е необходимо да се избира годината /за да се отчитат към съответната година/ и да се нанасят като брой допълнителните произнасяния. По този начин ще се увеличава натовареността по конкретното дело, което реално е така. Тази информация е текуща и би следвало да се попълва по конкретното производство по несъстоятелност или фирмено дело, защото не е някакво натоварване извън делата. От друга страна ще бъде много по-лесно

проследима и ще отразява по-точно тежестта на конкретните дела.

В момента няма никаква гаранция посочените бройки произнасяния дали действително са толкова, защото не се знае по кои дела са.

ОС-Кюстендил

1. В чл. 30 от Правилата да се добави допълнителна точка, в която да се отрази: „Оставяне без разглеждане на жалби“ при определяне на съответния намаляващ коефициент.

В бланката по чл. 30 от Правилата не съществува коригиращ коефициент при делата, образувани по жалби срещу действия на съдия - изпълнител в случаите, когато жалбата бъде оставена без разглеждане поради необжалваемост на изпълнителните действия. Липсата на корекция в коефициента може да доведе до изкуствено увеличаване на натовареността. Целесъобразно е оставянето без разглеждане на жалбите по посочените вид дела да бъде изведено като самостоятелно основание за намаляване на натовареността, доколкото е налице различие в начините на отразяване на този резултат от отделните съдии.

2. В чл. 26 от Правилата да се добави допълнителна точка, в която да се отрази: „Прекратяване на второинстанционно производство поради недопустимост на жалбата“ и се определи съответният коефициент.

В бланката по чл. 26 също не съществува коригиращ коефициент при наказателните въззивни дела, образувани по недопустими жалби срещу актове на първоинстанционен съд – напр. при просрочия, изхождащи от лице без правен интерес и пр.

3. Член 26, т.2 и 3 от Правилата следва да се коригира в съответствие с изменението на чл. 24 НПК /ДВ, бр.63/17 г./, чиято ал. 4, след изменението вече е ал. 5; същевременно ново основание за прекратяване се въведе и с новата ал. 4. Предлагаме в тези точки след ал. 4 да се добави и ал.5.

4. Да се коригират коефициентите за тежест, отразени в Приложение 3.2. от Правилата.

Така например коефициентът на делата по откриване на производство по несъстоятелност, дори при прекратяването му и

съответната намаляваща корекция, отново е по- висок в сравнение с редица други решени по същество първоинстанционни граждански и търговски дела.

5. Да бъде предвиден отделен коефициент за натовареност по всички граждански и търговски дела, когато са налице съпътстващи производства /напр. молба за обезпечение на вече предявен иск или за обезпечение на доказателства/. Към настоящия момент такъв е предвиден само по молби за обезпечаване на бъдещ иск. Такова произнасяне следва да се добави към увеличаващите коефициенти по чл. 31 и чл. 32.

6. Да бъдат отчетени с увеличаващ коефициент случаите, когато едновременно с постъпила въззивна жалба е налице и частна жалба, до която съдът се произнася в същото производство, без да се образува отделно дело.

7. Необосновано е с оглед характера на делото, като увеличаващ коефициент да се отчита съединяване на най-малко три иска.

8. Сред основанията по чл. 27, т. 2 от Правилата за увеличаване на натовареността е „материалите по делото да надвишават 1 500 листа“. Това е формален критерий, който не е съобразен със сложността на съответния вид дело. В редица случаи по делата се натрупват неотнормирани доказателства, които формално увеличават кориците на делото, но това не се отразява върху сложността му.

ОС-Стара Загора

При разпределяне на частно гр. дело с предмет **обезпечение на бъдещ иск**, системата отчита крайния съдебен акт, с което делото приключва - определение с което се допуска или отказва исканото обезпечение. Системата обаче не отчита по **никакъв начин нито едно определение, с което съдът се произнася по молба за допускане на обезпечение, по висящо дело /Съдия Трифон Минчев/.**

ОС-Ловеч

*При определяне на коефициентите за тежест на делата следва да се съобразят и настъпилите законодателни промени. Например с изменението на чл.411, ал.2 от ГПК, съдът вече е длъжен при констатирани нередовности на заявлението, да даде указания на заявителя за тяхното отстраняване в 3-дневен срок, което в момента не се отчита при определяне коефициента на тежест по тези дела, както и множеството постановявани от съда съдебни актове след първоначалното произнасяне.

*Предлагаме да се промени заложения в чл. 36 от Правилата алгоритъм на прехвърляне или разделяне на основния коефициент в различните години от разглеждане на делото, тъй като има дела /първоинстанционни граждански, търговски и наказателни/, които имат продължителност повече от три години, за което са налице обективни причини и на практика не се отчита необходимото време за разглеждането и приключването им след третата година.

*Невъвеждането на намаляващи коефициенти за корекция на делата, особено в случаите на прекратяване на съдебни производства, води до завишаване на натовареността на ОСВ.

ОС-Разград

1. Да се предвиди допълнителен коефициент, отчитащ натоварването на съдии, които разглеждат дела от различни видове. Налице е различие в натоварването, когато съдия участва в разглеждане на дела само от един вид и съответно, ако разглежда граждански, наказателни, търговски, и първоинстанционни, и въззивни дела.

2. Да се увеличат кодовете, въведени направо в СИНС (без включването им в номенклатурата на статистическите кодове), които се отчитат на годишна база като брой произнасяния от съдия - Приложение 3.3

ОС-Сливен

В чл. 18 ал.2 от Правилата за оценка на натовареността на съдиите е предвидено, че вписванията на промени по фирмени дела, производствата по делба - втора фаза, произнасяната след откриване на производството по

несъстоятелност, се отчитат индивидуално за всеки съдия, разглеждащ посочените категории дела, като брой произнасяния за отчетния период. Във функционалността на програмата на СИНС не намерихме начин, с усилията и на системния администратор, да добавим (като брой) този вид произнасяния към профила на съответните съдии. В изпратените указания за работа с програмата не е засегнат този въпрос.

ОС-Хасково

Не може да не се вземе предвид и това, че в някои съдилища, в които постъпленията по даден род дела са с по-малък брой /например дела по несъстоятелност, дела по ЗПКОНПИ, обвинения за длъжностни престъпления и др/ неравномерната натовареност се дължи именно на малкия брой такива дела, които през даден изравнителен период се разпределят само на някои от съдиите, чийто коефициент на натоварване разбираемо надхвърля този на останалите, но в същото време тези съдии, поради липсата на обратна свързаност от СИНС към ЦССРД не получават разтоварване от други дела. Предвидените в разработените Правила за оценка на натовареността на съдиите мерки, които административният ръководител следва да вземе, са с трудно предвидим ефект, доколкото натовареността е динамичен процес, а постоянният мониторинг върху него предполага ресурс, който съмнително постижимите балансиращи цели не биха могли да оправдаят.

Районни съдилища

РС-Благоевград

Следва да се прецизират и коригиращите коефициенти с оглед на констатираните несъответствие от практиката. Примерно, съдиите в ГО на РС-Благоевград констатираат, че при коригиращ коефициент за прекратяване на делото поради оттегляне или отказ от иска, преди подготовка на делото в закрито заседание по чл.140 от ГПК, съдът е преценил и допустимостта на иска и е вложил повече време и работа, от това в процедурата по прекратяване на делото поради неотстранени нередовност на исковата молба по чл.129, ал.3 от ГПК, но въпреки това, в коригиращите коефициенти, труда по първата процедура е остойностен с коефициент 0.1, а по втората 0.3, което те намират за неправилно и необосновано.

РС-Варна

1. **Необходимост от актуализиране на шифри и коефициенти, включително с оглед законодателните промени в НПК и ГПК.**

След изменение на НПК и въвеждането на открито разпоредително заседание се създадоха предпоставки за по-голяма продължителност на наказателните дела, разглеждани на първа инстанция. Поради това следва да се помисли върху необходимостта от увеличаване на коефициентите за натовареност по НОХД в районните и окръжните съдилища.

Измененията в правилата относно връчването, спирането на сроковете и заповедните производства по ГПК също обуславя увеличение продължителността и процесуалните действия по граждански дела.

2. На районните съдилища са подсъдни производствата по чл. 470 НПК, поради което **шифърът 2240 „Други производства по Глава 36 от НПК“ следва да бъде предвиден не само в приложение 2.2 за окръжните съдилища, но и в приложение 2.1 за районните съдилища.** Производството в районен съд не се отличава от производството в окръжен съд, което предполага коефициентът за натовареност да е еднакъв с този, предвиден в приложение 2.2, група 29.

РС-Велики Преслав

Предвид **измененията в НПК** в Глава деветнадесета **Предаване на съд и подготвителни действия за разглеждане на делото в съдебно заседание, да се завиши коефициентът на натовареност при приключване на делото със споразумение, след даване ход на съдебното следствие.**

РС-Видин

Коефициентите за тежест **по отношение на гражданските дела са занижени** /напр. коефициентът при заповедните производства е еднакъв,

което с оглед дължимата преценка или „времевата стойност“ е неправилно/, което предполага **необективност при отчитане натовареността между наказателните и граждански състави.**

В тази връзка е необходимо **средните претеглени времеви стойности /коэффициенти за тежест/ да бъдат увеличени с 0.1 или 0.2 за всяка една група граждански дела.**

Извън посоченото не формулираме предложения за изменения на Правилата за оценка на натовареността на съдиите.

РС-Шумен

1. Да се предвиди увеличаващ коефициент или друг начин за отчитане на произнасяне по **молби за допускане на обезпечение по висящи производства.**

2. Да се предвиди увеличаващ коефициент при разглеждане на ВАНД с повече от едно нарушения

3. Да се предвиди увеличаващ коефициент при разглеждане на НОХД с повече от едно престъпления

РС-Казанлък

Въведената и функционираща система за изчисляване натовареността на съдиите в отделните съдилища следва да бъде съобразена с обстоятелството, че с промените в НПК /обн. ДВ бр. 63/04.08.2017 г./ **се въведе института на т.н. разпоредително заседание,** което често е с голяма продължителност. След като съдът обаче в същото съдебно заседание пристъпи към разглеждане на делото по диференцираните процедури и го приключи по тях, отново се нанасят коригиращи коефициенти за тежест, което **не е съобразено с новите промени и времето, което съдията отделя за разглеждане на делото.**

РС-Асеновград

1. В раздел II „Критерии за корекция на коефициентите за тежест на наказателни дела“, Основания и коригиращи коефициенти за намаляване

на първоначално определените коефициенти за тежест на делото, чл. 25 Първоинстанционни дела в РС и ОС: т.2 **Предвиденият намаляващ коефициент, когато делото е прекратено поради одобрено споразумение от съда, след даване ход на съдебното следствие, да се промени, като съответно този коефициент да се дава след проведено разпоредително заседание.** По много от делата внесени като бързи производства, страните по тях имат готовност за сключване за споразумение още преди даване на ход на делото и те приключват в по-голямата си част след одобрени споразумения. По тези дела не се провежда и разпоредително заседание. За съда е налице законова възможност да докладва постъпилото споразумение след даване ход на делото и да го одобри, като прекрати производството. В този случай за съдията, при попълване на контролния лист, възниква задължение да определи коригиращ намаляващ коефициент 0.5 . Налице е обаче и възможност съдът да даде ход на делото и на съдебното следствие и едва тогава да докладва постъпилото споразумение. Една от причините за това поведение на съдията може да се яви и фактът, че това ще доведе до оценяването на приключилото дело с одобреното споразумение с по-високия коефициент. В този случай за съдията, при попълване на контролния лист, е налице възможност да определи коригиращ намаляващ коефициент 0.7

2. По наше мнение в Правилата и СИНС **ще следва да се предвидят и хипотезите, при които съдията участва в състава и като докладчик се произнася по чл.306, ал.1,т.3 и т.4 от НПК,** тъй като във всички случаи това става по вече образувани дела. Особено това важи в случаите, когато съдът се произнася по постъпили искания от Бюрото за правна помощ. Към настоящия момент, работата на магистратите свързана с производства по чл.306, ал.1,т.3 и т.4 от НПК не се отчита чрез системата за натовареност.

РС-Русе

1. **Неправилно определен коефициент на тежест на делата - този проблем е в следствие на недостатъците на Централизираната система за случайно разпределение на делата“ (ЦССРД).**

*Най-често възниква за дела с шифър, който попада в няколко групи дела по законово основание. Например гражданските дела с шифър „0112-1“ попадат в четири групи, като на първо място в падащия

списък е тази с най-висок коефициент на тежест и доста често неправилно се избира точно тази опция. В резултат, делото в СИНС е с некоректно определен коефициент на тежест и са редки случаите, когато той се поправя впоследствие.

Решение на горния проблем е **промяна на номенклатурата на статистическите кодове по такъв начин, че да се избегне попадането на един шифър в няколко групи дела по законово основание.** Друго, по-лесно изпълнимо решение на проблема, е **да се раздели полето за шифър в ЦССРД на две - поле за шифър и поле за група по законово основание.** Така на разпределящия ще му се наложи да направи отделно избор на група и грешките ще намалееят значително.

***Неправилно определен коефициент на тежест когато съдебното дело има за предмет няколко материални закона.** Според чл. 18, ал. 4 от ПОНС, групата при образуване на делото се определя по този материален закон, който е оценен с най-висок коефициент. В много от случаите обаче това не се съобразява от разпределящите и делото получава некоректен коефициент на тежест.

Решение на този проблем би било **добавяне на функционалност в ЦССРД при избор на шифър и група по законово основание, да се извежда и информация за коефициента на тежест, който ще получи делото.** По този начин много по-лесно разпределящия ще може да прецени правилния код на делото.

2. Погрешно прилагане на коригиращите коефициенти - този проблем е породен от неправилното тълкуване на описаните в ПОНС основания за увеличаване или намаляване на предварително определения коефициент на тежест на делата. За част от случаите са дадени Указания от работните групи, но би следвало тези указания да намерят място в ПОНС.

3. Неправилно въвеждане на коригиращи коефициенти от страна на съдебните служители - дължи се на факта, че **бланката-образец към раздел II от Глава пета на ПОНС се попълва ръчно, а не се генерира от СИНС.** Решението на този проблем е да се **добави функционална възможност за разпечатване на попълнената бланка от СИНС**

4. Неправилно отчитане на първоинстанционни граждански дела с шифър „0501-1 - Делба“. Този проблем се дължи на факта, че делбите са

особени производства, които протичат в две фази - допускане и извършване на делбата. **Всяка от двете фази следва да се отчита индивидуално и да получи отделен коефициент на тежест.** Отново обаче, както и при прекратените дела, липсва функционалност за **коректно отчитане на делбите.** Към момента, за край на делото в СИНС би трябвало да се отбележи датата на решението по допускане на делбата, а коригиращият коефициент, зададен в Приложение 3 от ПОНС, се поставя при приключване на втората фаза на база брой постановени актове („брой произнасяния“, както е записано в ПОНС). Реализираното към момента в СИНС отчитане на „брой произнасяния“ е крайно непрактично, защото в полето може да се запише цифрова стойност, без след това да е възможно да се установи на каква основа е определена тя.

Решението на проблема, аналогично на делата върнати от горна инстанция за продължаване на съдопроизводството под стар номер, би било **добавяне на функционалност за регистриране на „втори период“ на разглеждане на делото.** За делбите, първият период ще се отчита от датата на образуване на делото до постановяване на решението по допускане на делбата, а втория период от датата на влизане в сила на решението за допускане на делба до съставянето на окончателния разделителен протокол. По този начин ще се отчетат два коефициента на натовареност, като ще е възможно коректно отчитане, ако двете решения са произнесени от различни съдии.

5. Липса на функционалност за отразяване на резултатите при разглеждане на дела, **върнати от горна инстанция за продължаване на съдопроизводството под стар номер,** както и възобновените по-усложнени производства, като делбите например. Тези дела, според Методиката за контрол и проверка на статистическите данни отчитащи дейността на съдебните органи и съдиите в Република България“, се посочват в отделни колони в статистическите форми за работата на съдилищата и се отчитат „повторно“, т.е. по едно дело се отчитат два или повече съдебни акта.

Този проблем се преодолява до някаква степен чрез възприетия в Районен съд - Русе подход да се вписват резултатите от прекратените дела при влизането в сила на съдебния акт, а не при постановяването му. Същият принцип е заложен и в бланка-образец към раздел II от Глава пета на ПОНС по наказателни дела. Това обаче е продиктувано от липсата на

функционалност в СИНС, а не защото това е коректното решение на проблема.

РС-Лом

1. При наказателните дела: **как следва да се отчита натоварването в случаите на чл. 384а НПК - и за първоначалния съдия-докладчик и за докладчика по чл. 384а, ал. 2 НПК.** В тези случаи как да се извършва и самото разпределяне на делото? Намираме, че временното разрешение — да се образува ново дело не е удачно, тъй като се променя /евентуално се намалява/ натоварването и на първоначалния съдия-докладчик

2. **Как следва да се отчита намаляващ натоварването коефициент в случаите на прекратяване на дело, внесено по чл.78а от НК и връщането му на прокурора поради липса на предпоставки за приключване по реда на гл. 28 НПК?** Аналогично стои въпросът при дело, внесено по реда на гл. 29 НПК, по което не се одобрява споразумението поради противоречие със закона - например, тъй като са налице предпоставки за приложението на гл. 28 НПК?

3. Да се предвиди и създаде **възможност за отбелязване и отразяване решенията и по допускане, и по извършване на делбата.** Сега след отразяване на решението по допускане на делбата делото се отчита като приключило. Допълнително въведената възможност да се отразят като брой решенията по извършване на делба не е достатъчно ефективно, тъй като не позволява да се отчете като допълнително натоварване например решението по сметки, но не само.

РС-Пазарджик

1. В Правилата за оценка на натовареността на съдиите да се **увеличат коефициентите по всички видове облигационни иски**, в т.ч. и по ЗОДОВ и ЗЗДискриминацията, поне на 1,3, както и да се уеднаквят - част от тези иски са с коефициент 0,9, други с 1, трети с 1,1 без да има практически обективен критерий за тази разделност.

2. Да се увеличат коефициентите по вещните искове и исковете за делба - крайно занижени коефициенти, още повече, че при тези дела практически няма възможности за прилагане на увеличаващи коефициент

3. Делата за делба продължават обикновено по няколко години, но за статистиката не се отчитат решенията в отделните фази и при изготвяне на годишните статистически отчети съдиите, които разглеждат по 30-40% от делата за делби имат трайно ниски резултати откъм разгледани и приключени дела

4. Да се увеличат коефициентите по дела по реда на заповедното производство - поне на 0,15 - макар да не са с правна сложност, то всяко следващо изменение на ПЕС /особено след последното такова/ създава нови задължения на съда във връзка с администрирането на този вид дела, при което практически всяко от тях се докладва на съдията за разпореждания и произнасяне между 8 - 12 пъти, нередко и повече.

5. Да се предвидят по-реални хипотези за увеличаване на коефициентите при наказателните дела - съществуващите в момента не предполагат такава обективна възможност, освен в СРС и в още 2-3 районни съдилища - над 500 листа, от 10 свидетели нагоре, над 3 допълнителни страни и/или предмет на обвинението да са над 3 престъпления от различни групи, над 3 експертизи.

6. Да се предвиди коефициент при прилагане разпоредбата на чл.213 от ГПК - когато делата са с различни докладчици и по-късно заведеното дело се съединява към по-рано образуваното /чл.12б от ГПК/.

РС-Карнобат

В системата трябва да се направи **ограничение при избор на коригиращ коефициент на делото, защото към момента в системата може да бъде избран и резултат който не е за дадения вид дело.**

РС-Девин

Предложения за изменение на правилата за оценка, като считаме, че поради ниски коефициенти не се отчита реална натовареност в следните случаи:

1. По граждански дела

***За производството по чл.127, ал.2 СК и по брачни дела, когато се разрешават въпроси за родителски права, следва да се отчита по - висока сложност.** На практика производството по чл.127, ал.2 СК, когато родителите не постигнат споразумение относно родителските права е доста спорно. В това производство съдът се произнася и по искане за определяне на привременни мерки, за което следва да се насрочи открито с.з. в най - кратък срок. Винаги се изслушва Д"СП". Не се вземат предвид нито произнасяния на съда по искания за привременни мерки, нито продължителността на с.з., което е твърде продължително. При фактическа и правна сложност се налага насрочване на повече от едно с.з. Предявява се насрещен иск от другия родител. Насрочват се психологични експертизи и на родители и на деца. Производството е доста сериозно с оглед на разрешаваните в него въпроси за родителски права, а детето може да е на възраст от няколко месеца. Изследването на родителските качества е предмет на експертизи и становища от социалните служби, което винаги налага насрочване на повече от едно с.з., а същевременно то следва да се насрочва и рамките на разумни срокове. Отчитането на тези производства с коефициент 0,8 е нереално и не отчита реално положението труд от съдията. Предлагаме при обсъждане на предложение за изменение и допълнение на правилата за оценка на натовареността на съдиите да бъде увеличен коефициента по исковете по чл.127, ал.2 СК и по брачни дела, когато съдът се произнася относно родителски права. Производството по чл.127 ал.2 СК, което макар и да има характер на спорна съдебна администрация, има за предмет спор между родители относно упражняване на родителски права и е доста сложно от фактическа и правна страна. **Следва да се отчитат и произнасяния по привременни мерки, така също и в бракоразводните производства.** Предлагаме да се отчита произнасяне по обезпечения на предявен иск.

2. По наказателни дела

***Да се коригира коефициент по разпити от досъдебното**

производство, като се отчита продължителността на разпита.

***По АНД дела да се отчита броят на оспорените административни наказания, тъй като при произнасяне по няколко пункта в едно наказателно постановление, съдът се произнася в едно производство по няколко административни обвинения, като дължи произнасяне по всяко едно от тях.**

***Да се предвиди коригиращ коефициент и при обединяване на наказателни производства. Когато има обединяване на наказателни дела, едното ще бъде прекратено и съдията докладчик следва да намали своя коефициент по прекратеното наказателно производство, но липсва основание за увеличи своя коефициент в производството, в което ще се произнесе. Същевременно съдът ще се произнесе по прекратеното производство по същество в производството, с което е обединил двете или повече производства. В голяма част от случаите обединяването е от значение за правилното решаване на двете или повече производства.**

РС-Хасково

1. Трябва да се преосмисли промяна в показателите за натовареност в случаите на незабавно произнасяне от съдиите. Аз съм напълно съгласна, че случаите на незабавно произнасяне от съдията - докладчик не се отчитат от СИНС, както и мерките за процесуална принуда, исканията за вземане на мярка за неотклонение „Задържане под стража”, които също се гледат незабавно, в деня на постъпването им /съдия Даниела Николова, зам.-председател/

2. За наказателните дела аз ще направя допълнение, СИНС не отчита случаите, в които едно лице е предадено на съд по няколко обвинения, отчита, когато подсъдимите са повече от един, но не и броя на обвиненията, а реално със завършващия съдебен акт, съдията-докладчик все едно се произнася с присъда по всяко едно от обвиненията, макар и да определя общо наказание по чл. 23 от НК и още по - важно дължи мотивиране на съдебния акт за всяко деяние поотделно. Отчитаме брой подсъдими, брой свидетели, брой страници на досъдебното производство, но никъде не се отчитат брой обвинения /съдия Даниела Николова, зам.-председател/

РС-Първомай

1. При разпределение на делото (съответно и в СИНС) е предвидено производствата по чл. 243 от НПК да се разпределят (и отчитат) в съответната група по предмет на наказателното дело с код 3040 - Производство по чл. 243 НПК.

Не стои така въпросът с производствата по чл. 244 от НПК - те са обособени в самостоятелна група „ЧНД във връзка със съдебния контрол по чл. 244 НПК“ и за тях се предвижда коефициент за тежест 0,4, без да се взема предвид нито вида престъпление, нито това, че съдията се произнася по законността на прокурорския акт за спиране на наказателното производство така, както се произнася и по законността на прокурорския акт за прекратяване на наказателното производство.

2. Необходимо е да се предвиди разпределяне и отчитане на дела с код 3050 - Производство по чл. 244 НПК по групи по предмет на наказателното дело със съответен коригиращ коефициент.

3. В работната бланка - образец към раздел II от Глава пета на Правилата, не при постановяване, а при влизане в сила на съдебният акт, се отбелязва коригиращ коефициент в подробно изброени три случая (двата от които касаещи административнонаказателни дела по ЗАНН).

Тъй като трябва да се изчака влизането в сила на прекратителния акт, в СИНС не се правят записи.

Ако след инстанционен контрол този акт е отменен и делото е върнато за разглеждане от друг състав на същия съд, се образува АНД под нов номер.

Няма как коректно да се отчете в СИНС прекратителният акт: ако се следва логиката да бъде отразен намаляващ коригиращ коефициент след влизане в сила, то такъв не следва да се въвежда, защото актът не влиза в сила. Тогава възниква друг проблем: след края на годината процент от коефициента за тежест на делото се прехвърля в следващата година, по-късно - в по-следващата, тъй като делото „виси“ несвършено. Ако пък се впише резултат „прекратено“, отново е некоректно, тъй като ще се отрази първоначалният за това дело коефициент за тежест.

4. В Правилата не е предвидено прекратяване на наказателно дело от частен характер (оттегляне на тъжбата, спогодба, други) преди даване ход на съдебното следствие, след даване ход на съдебното следствие, и то преди хода по същество, когато съдията вече е извършил множество процесуално-следствени действия по разпити, назначаване и приемане на експертизи и др. администраторът на системата допълнително да вписва дата и постановен съдебен акт с нанасяне на съответните коефициенти.

РС-Добрич

1. Изключително¹ занижени са всички коефициенти. Така например заповедните производства по чл. 410 и чл. 417 от ГПК се оценяват с изключително нисък коефициент. Много често делата по чл. 410 и чл. 417 от ГПК отнемат значително време за тяхното разглеждане и приключване /Съдия Ст. Ангелов/

2. Според мен значително трябва да бъде намален коефициентът, който се дава за висящи дела, които не са приключили в рамките на съответната година. Към настоящия момент в повечето случаи той е 0,5, а би следвало да се намали значително на 0,2 или 0,25. По този начин ще се постигне по-справедливо отчитане на реалната натовареност и един стремеж към по-бързо решаване на самите дела. Така по-голяма част от коефициента за съответното дело ще остане за годината, когато то е решено с окончателен съдебен акт.

*Нашето - предложение е да се работи по коригиращите коефициенти, да се сложат повече увеличаващи коефициенти, а намаляващите - да не са толкова намаляващи. Да се повиши тежестта в зависимост от различната фаза, на която става прекратяването. Друго мое предложение е да се повиши коефициентът по заповедните производства във връзка с измененията в ГПК от октомври 2017 година и трудността във връзка с призоваването, затова коефициентът на заповедните производства би трябвало да не е 0,1; а във всички случаи по-висок от този, който е в момента - например 0,15 или 0,20 /съдия Л. Генов/

3. Както с обективно съединените иски в гражданските дела, така

би могло и **при наказателните дела да се увеличава коефициентът при увеличение броят на обвиняемите**. Имам дело с четирима обвиняеми, на всеки втори обвиняем трябва да увеличава коефициентът, защото всяко едно престъпление е само по себе си /съдия Г. Митева/

4. Във връзка с коригиращите коефициенти, предлагам на всяко допускане на граждански иск да се увеличи коефициентът в случаите, когато е допуснат и се разглежда съвместно и да има коефициент за обезщетение по справедливост и отделно за имуществените вреди /съдия В. Монов/

5. Изчисляване на фактическата сложност на делото трябва отразява реални критерии според конкретните действия на съдията-докладчик

Не мисля, че може да се направи обективна преценка въз основа на тези критерии, които са описани, защото **не се отразяват конкретните действия на съответния съдия-докладчик**. Давам пример: две дела за пожар - колегата има няколко заседания, при мен делото приключва в едно заседание - 0,5 за мен, 0,5 за него. Той разпитва много свидетели, явно работата по неговото дело е много, не е еднаква натовареността, макар че делата са едни и същи. Той ще има 999 страници и няма да се ползва от този повишаващ коефициент, а аз ще имам 40 страници и натовареността е една и съща. Към настоящия момент съм на мнение, че **системата изобщо не отразява обективната натовареност на съответния съдия, нито времетраенето, което е необходимо**. Влизам в заседание за 10 минути и приключвам, а колегата разпитва петима свидетели два дни /Съдия М. Кирчева/

АДМИНИСТРАТИВНИ СЪДИЛИЩА

- 1. Увеличаване на коефициента за тежест на административните дела с предмет чл.75 от Данъчно-осигурителен процесуален кодекс /ДОПК/ - разкриване на данъчна и осигурителна информация.** Произнасянето по исканията често изисква проверка на голям обем от доказателства, а съдебният акт следва да бъде надлежно мотивиран, включително с посочване обхвата на

конкретните индивидуализиращи данни по см. на чл.72, ал.1 от ДОПК относно лицето, по отношение на което се допуска разкриване на данъчната и осигурителна информация. Делата с посочения предмет са сравними по тежест със заповедното производство по ГПК, където коефициентът е 0.1, а на делата по чл.75 от ДОПК - е 0,05. /АдмС-Кюстендил/

2. **Да се предвиди като основание за коригиращ коефициент, увеличаващ първоначалния коефициент на тежест на делата по ЗАНН /касационни административнонаказателни дела/, проверката от касационната инстанция на наказателно постановление, с което са наложени административни наказания, респ. имуществени санкции за повече от едно нарушение. Увеличаващият коефициент е следствие от по-голямата сложност и продължителност за разглеждане и приключване на делото предвид задължението на касационната инстанция, при надлежно сезиране с жалбата, да провери правилността на оспорения съдебен акт по отношение на всяко едно нарушение поотделно. /АдмС-Кюстендил/**
3. **Да се измени разпоредбата на чл.35, т.5 от Правилата относно основанията, водещи до увеличаване на предварително определения коефициент за сложност на делата в следния смисъл: Когато в едно съдебно производство се обжалва административен акт по три или повече различни фактически и правни основания, се прилага коригиращ коефициент 1,5. Горната хипотеза е налице по преобладаващата част от делата от група 22 „Закон за подпомагане на земеделските производители“. /АдмС-Кюстендил/**
4. **Да се измени разпоредбата на чл.33 от Правилата относно основанията, водещи до намаляване на първоначално определения коефициент за сложност на делата като се предвиди нова т.5, включваща следните основания: при съединяване на дела за общо разглеждане в хипотезата на чл.213 от ГПК да се приложи намаляващ коефициент в зависимост от това кога е извършено съединяването, съотв. до първо заседание и след първо заседание. Предложеното изменение би допринесло за по-обективно и пълно отчитане на натовареността на съдията съобразно критериите по чл.4 от Правилата, както и за постигане на задачите и целите по чл.5 от Правилата. /АдмС-Кюстендил/**
5. **Да се измени разпоредбата на чл.37 от Правилата относно**

определянето на коефициент за сложност в случай на отвод на съдията, в следния смисъл: при отвод на съдията-докладчик да се приложи намаляващ коефициент в зависимост от това кога е направен отвода, съотв. до първо заседание и след първо заседание / както в чл.33 от Правилата/. В настоящата версия на СИНС е регламентирано отчитане на коефициентът за сложност на делото само за съдията, който е приключил делото с краен съдебен акт, вкл. с определение за прекратяване на производството, при което работата на съдията, който се е отвел остава неоченена. /АдмС-Кюстендил/

6. **Да се предвиди основание за определяне на окончателен коефициент за тежест на делата като сбор от два коефициента в хипотезите, когато делото е прекратено със съдебен акт, който е отменен от горната инстанция и делото е върнато за продължаване на съдопроизводствените действия.** Към момента СИНС не дава възможност за отчитане на два съдебни акта по едно дело - определение за прекратяване и решение. В настоящата версия, при прекратяване на делото в СИНС се нанася коригиращ /намаляващ/ коефициент за тежест на съответното основание. След връщане на делото за продължаване на съдопроизводствените действия и постановяване на краен съдебен акт, се нанася коефициента за тежест, предвиден за съответната група дела, т.е. работата на съдията, като продължителност и сложност, при постановяване на прекратителното определение не се отчита. Предложеното изменение би допринесло за по-обективно и пълно отчитане на натовареността на съдията съобразно критериите по чл.4 от Правилата, както и за постигане на задачите и целите по чл.5 от Правилата. За да е обективна общата оценка за натовареност, би било правилно да се приложи разграничението по чл.33 от Правилата при определяне на коефициента при прекратяване на производството, към който да се прибави коефициента за групата дело след приключването му с акт по същество. /АдмС-Кюстендил/
7. **Предоставеният от Правилата срок за приключване на делата по ЗДДС е крайно недостатъчен,** в повечето случаи, съдията работи в по-дълъг период, който остава неотчетен. Гореизложеното в не по-малка степен се отнася и до останалите дела, свързани с установяване на дължими данъци по ЗДДФЛ, ЗКПО, ЗМДТ, по които коефициентите за тежест са още по-ниски. Подобна неизчерпателност в генерирането на натовареността се наблюдава и при делата по Изборния кодекс, ЗУСЕСИФ и ЗУТ. (АдмС-Варна)

8. **Текстът на чл.38 от Правилата предполага при различните хипотези на обединяване на съдебни дела - коефициентът на тежест на обединеното дело да се определя според делото, което има най-висок коефициент, посочен в Приложенията.** Като последица дори при обединяването на 18 дела, /каквото в действителност е предходният даден пример с делото по Изборния кодекс/, то винаги ще има първоначален коефициент на тежест 1.5. Считаме, че в този случай коефициентите следва да се сумират, тъй като съдът се произнася по всяка една жалба или да се предвиди адекватен коефициент, който да е съобразен с фактическата и правна сложност на делото. (АдМС-Варна)
9. В Точка 25 в Приложение № 1 към Правилата е определен индекс 0.8 за така наречените „ **искови административни дела - чл. 256 - 257 АПК, чл.128, ал. 1, т. 7 АПК, чл. 128, ал.2 АПК, чл. 292 АПК, обезщетения на държавни служители**“.
- Първо, следва да се има предвид че **производството по чл. 256 и чл. 257 от АПК, не е исково производство.** В посочените разпоредби е регламентиран ред за подаване на искане за извършване от административния орган на действия, които той не е извършил, а дължи по закон. Разделът в АПК е наименован „Защита срещу неоснователни бездействия“ и предполага оспорване на бездействието на органа, / този израз е употребен и от законодателя/, което е административно производство, а не исково. **В този смисъл, в Правилата очевидно е въведено смесване между понятията „иск“ и „искане“**, което правната доктрина в административните производства категорично различава. Исковите производства в АПК са както следва - чл.128, ал. 2, чл. 203 и сл., чл. 292, чл. 299 и чл. 300 във вр. с чл. 203 от АПК. Всички останали са административни, с изключение на производствата в Глава седемнадесета в АПК, в които по същество се осъществява изпълнение на влезлите в сила административни актове и съдебни решения по административни дела.
- Извън гореизложеното пояснение, следва да се има предвид, че много от производствата пред административните съдилища са бързи / чл. 60, чл. 166 от АПК, чл.75 ДОПК, някои от производствата по ЗИНЗС или още повече - незабавни /чл. 252 от АПК/. Коефициентите за тежест на тези производства от 0.05 - чл. 75 от ДОПК/ до 0.5 вероятно са толкова ниски, с оглед регламентирания кратък срок за произнасяне. Същевременно обаче, работата на съдията по тях изисква незабавното преустановяване на работата по другите дела, което е още едно основание за удължаване на периода

на произнасяне по основните / не бързи/ производства, а това забавяне не се отчита от Правилата. (АдмС-Варна)

10. Не е удачно и възприетото в чл. 18 ал.3 от Правилата решение, когато съдебното дело има за предмет няколко материални закона, групата при образуване на делото да се определя по този материален закон , който е оценен с най-висок коефициент, според групите дела, посочени в Приложение 1. Подобна фактическа обстановка е често срещана в делата по обжалване на ревизионни актове по реда на ДОПК, където предмет за проверка за законосъобразност е ревизионен акт, с който се установяват задължения например по ЗДДС и ЗКПО. Отново се натъкваме на последица, която предполага съдът да се произнесе и по установяванията за задължения по втория материален закон, но това да не се отчита по коментираните тук Правила. Така в конкретния случай, на делото ще бъде поставен индекс 2.1, като дело по ЗДДС, без да бъде отчетена работата на съдията по ЗКПО, за който в правилата е предвиден коефициент за тежест 2.0. **Считаме, че в тези случаи, индексите следва да се сумират, защото само по този начин се постига адекватна оценка на реално извършените от съдията действия в съвкупност. (АдмС-Варна)**

11. Необходимо е в Правилата за оценка на натовареността на съдиите да бъде регламентиран механизмът за определяне на коефициент за натовареност по делата, върнати от ВАС за продължаване на съдопроизводствените действия в същия състав. (АдмС-Варна)

12. В Правилата за оценка на натовареността на съдиите да бъде регламентиран механизм за определяне на коефициент за натовареност по дело, върнато от ВАС за продължаване на съдопроизводствените действия в същия състав, при което след връщане на делото от ВАС, докладчикът се отвежда. (АдмС-Варна)

09.03.2018 г.
София